AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 42 PHONE PARK 6407. WORCESTER, MASS. 16 d. Spalio (October), 1924 m. KAINA 5 CENTAI. Vol. X.

BALTGUDŽIAI, UKRAINAI IR ŽYDAI KĮLA PRIEŠ LENKŲ VALDŽIA

Anglijos karalius paleido parlamentą. Vokietija gaus $200,000,000 paskolos. Hinijos revoliucija pasibaigia. Mokyklos Rusijoje mažėja. Prezidentas mato pavojų konstitucijai. Perkels popiežiaus Leono lavoną. Magiarų trukšmas parlamente. Filipinuose baisios viesulos. Pasiutęs šuva "atlankė" mokyklą.

RUOŠIAMI SUKILIMAI PRIEŠ LENKIJĄ.

Moskva, Rusijoje (kablogramas į "World"). Taip vadinamoje "rytinėje Lenkijoje", arba Lenkijos užgrėbtuose Baltgudijos ir Ukrainos kraštuose, ruošiasi tikrieji sukilimai prieš Varšavos valdžią, kadangi lenkai atkakliai ėmė persekiot pavergtasias tautas, ginant jų susirinkimus, draudžiant mokyklas, persekiojant kalbą ir kitaip spaudžiant vietinius žmones. Nepakęsdami gyventojai priespaudos, organizuojasi į slaptas draugijas ir tos terorizuoja lenkų nuosavybę, drasko geležinkelius, užpuldinėja ir degina dvarus ir užpuldinėja policiją, kur tik galima, keršijant Varšavos valdžiai už pavergimą. Daugiausia tokios slaptos organizacijos veikia aplinkėse Baltbokščio girių, kurių tankumynuose lengva pasislėpt.

Kartais lenkai sugavę kurį tų teroristų, baudžia juos mirčia, už ką Rusija protestuoja ir siunčia Varšavai notą paskui notos, protestuojant už laužymą sutarties, padarytos Rygoje, kur Lenkija prižadėjo ne persekiot rusų tauteles. Kaip rodosi, iš to susikurs didelė audra: baltgudžiai ir ukrainai tikrai sukils prieš Lenkiją, gi Lenkijai pradėjus vartot smurtą sukilėlių nuraminimui, Rusija paskelbs Lenkijai karę. Rodosi, jog tas anksčiaus ar vėliaus turės įvykt.

VOKIETIJA GAUNA DIDELĘ PASKOLĄ.

London, Anglijoje. Ant galo pasibaigė derybos tarpe Vokietijos valdžios atstovų ir Anglijos ir Suvienytų Valstijų bankininkų, pasirašant sutartį, sulyg kurios Anglijos bankininkai paskolina Vokietijai 800,000,000 markių auksu, gi Suvienytų Valstijų piniguočius Morganas skolina $110,000,000. Sutartis įeina galėn nui 13 dienos Spalio ir veiks iki 13 d. Spalio 1949 metų. Per tą laiką Vokietija naudosis paskola, mokant 7¾%.

HINIJOS REVOLIUCIJA PASIBAIGĖ.

Shangmai, Hinijoje. Rengtasis ofensivas prie Shanghai, revoliucijonieriams išėjo galutinu pralaimėjimu, nes ties Kiangsu likosi lojalistų sumuštais, ir nematydami sukilėliai išeities, lojalistams pasidavė. Revoliucijonierių kariški vadai paskelbė mušių pertraukas savo pusėje, gi lojalistai pareikalavo galutino nusiginklavimo. Susitarimui abiejų pusių vyksta taikos derybos, kurios turi pasibaigt poros dienų bėgyje.

PREZIDENTO OBREGON IR KATALIKAI.

Mexico City, Meksikoje. Meksikos sostinėje įvyko katalikų kongresas, kurio sutikimui vietiniai katalikai papuošė savo namus vatikano spalvų dekoracijomis Kongresui pasibaigus, prezidentas Obregon prisakė federališkam prokurorui surinkt vardus ir pavardes visų tų gyventojų, kurie drįso puošt savo namus laike religiško kongreso, kas tiesomis yra užginta, lyginai surinkt vardus visų tų, kurie kongrese dalyvavo. Ką paskui prezidentas mano veikt, nieks nežino.

ANGLIJOS KARALIUS PALEIDO PARLAMENTĄ

London, Anglijoje. Kaip jau pirmiau buvo sakyta, jog Anglijos valdžiai artinasi krizis, taip ir įvyko. Partijoms pradėjus naujas pjovynes, karalius liepė paleist parlamentą ir paskelbt naujus rinkimus, kurie įvyks 29 dieną Spalio. Rinkimus šiuomkart tikisi laimėt konservatyvai, kurie žada sulaužyt padarytą su Rusija sutartį. Sakoma, jog šis Anglijos valdžios krizis turės skaudžiai atsiliept ir į Francuzijos radikališką valdžią.

PERKELS POPIEŽIAUS LEONO LAVONĄ.

Roma, Italijoje. 1903 metuose mirusio popiežiaus Leono XIII lavonas ikišiol buvo palaidotas šv. Petro bazilikos rusyje. Dabar jis bus perkeltas į šv. Jono baziliką. Kadangi Leonas XIII turėjo daug priešų iš antiklerikalų pusės, tad bijantės, idant ne ištiktų riaušės lavoną vežant, kaip atsitiko 1881 m. laidojant popiežių Pijų IX, kada antiklerikalai stengėsi lavoną išverst į Tibrą, todėl dabar Leono XIII lavonas bus pervežtas nakčia, be jokių ceremonijų. Perkėlimas lavono turi įvykt tarpe 13 ir 31 dienų Spalio.

RUSIJOS MOKYKLŲ MAŽĖJIMAS.

Moskva, Rusijoje. Sulyg apšvietos komisoriaus Lunaharski, Rusijoje mokyklų skaitlius žymiai sumažėjo ir dar vis mažinasi. Užpereitais metais mokyklų žymiai buvo mažiau negu carų laikais, šiadien beveik tik pusė yra tiek, kiek jų buvo užpernai. Priežasčia mokyklų mažėjimo yra didžiausia, tai stoka pinigų mokintojų algoms. Šiadien mokintojams mokama po 10 ar 15 rublių per mėnesį. Už tiek pinigų niekas negali pramist ir tokiu budu mokintojų negalima gaut.

MATO KONSTITUCIJOS PAVOJŲ.

Los Angeles, Kalifornijoje. Republikonų balsuotojų lygai prezidentas Coolidge atsiuntė telegramą, kuriame jis skundžiasi balsuotojų mažėjimu, kas yra dideliu konstitucijai pavojum, ypatingai, kuomet prie balsavimų neina daugelis buvusių kareivių, kuriems šalis buvo pasitikėjus ir parėmus jais savo viltį. Prašoma lygos surast budus, kuriais ekskareiviai butų kaip nors pritraukti prie balsavimo.

PERDĖS EKSPREZIDENTO LAVONĄ.

Washington, D. C. Eksprezidentas Wilson ikišiol buvo palaidotas paprastame grabe, Washingtono katedroje. Jo žmonai užsigeidus, lavonas bus išimtas iš dabartinio kapo ir perdėtas į marmurinį sarakabą, ir taip palaidotas po Betlejaus kopyčios grindimis. Sarakabas bus ingreveruotas pora kardų, kad taip velionį pažymėjus kaipo prezidentą, dalyvavusį karėje, nors jis ne kariavo, ir kaip gyvas jokio kardo ne turėjo rankoje.

TRISDEŠIMTS ŽMONIŲ ŽUVO VIESULOJE.

Manilla, Filipinuose. Tiphono viesula nusiaubė visą Cagajan klonį ir viską sunaikino, ką tik rado ant savo kelio. Sugriauta daug namų ir visa provincijos dalis atkista nuo susinešimo su kitomis salomis. Daug laivų paskandinta. Griuvėsiuos žuvo trisdešimts žmonių ir daugybė yra sužeista, griuvant namams. Apart to daugelio dar nerandama, turbut irgi žuvo, ar viesulos kur likosi nuneštais.

VIESULOS SULAIKĖ MANEVRUS.

Paris, Francuzijoje. Praėjusioje savaitėje buvo prasidėję kariškų orlaivių manevrai, bet turėjo but pertraukti, kadangi ištikus viesula orlaiviams neleido veikt savo darbą. Vienuolika orlaivių susidaužė, vos tik nuo žemės pakilę. Prie susidaužymo du lakunai likosi užmuštais ir keliolika sužeista. Matant, jog audra nesiliauja, manevrai likosi sulaikyti kol audra apsistos.

REVOLIUCIJONIERIŲ GENEROLAI PABĖGO.

Tokio, Japonijoje. Hinijos revoliucijonierių vadai, generolas Lu-Jung Hsiang ir generolas Ho-Feng, prie apgulimo Shanghai pasidavę ir paskelbę mušių pertrauką taikai, patys pabėgo į Japoniją, vengdami nelaisvės ir baudos sušaudymu. Jie atvyko į Tokio ir iš čia mano prašytis savo nugalėtojų susimylėjimo, idant butų leista jiem sugrįšt.

MUŠTYNĖS VENGRIJOS PARLAMENTE.

Budapešt, Vengrijoje. Tarpe ministerių gabineto ir tulų parlamento narių kilo barniai už žemės reformą. Barniai laipsniškai didinosi, net kol prieita prie muštynių. Daugiausia atsižymėjo parlamento nariai magiarai, kurie paleido savo kumščias darban ir taip vaišino kas ką pasiekė. Susisukruvino, ausis išsitaškė, nosis apsidaužė, kiek tik kas galėjo. Pertraukus posėdį, pašaukti žandarai besipešančius tiesdarius iš parlamento rumo išvarė laukan ir tik tada peštynės liovėsi.

PRAMONE TURĖS MAITINT ŽVALGŲ ŠEIMYNAS.

Ryga, Latvijoje. Šiais laikais Rusija užlaiko labai daug savo žvalgų užrubėžiuose, tad ne mažai jų ir žuva, kuomet svetimose valstybėse jie suimama ir nužudoma, ar laikoma kalėjime. Tokiu budu Rusijoje yra daug šeimynų, kurios netekę duondavių, vargsta didelį vargą. Valdžia į tai atsižvelgus, rengiasi ant visų pramoninkų ir fabrikantų uždėt speciališkus mokesčius, kuriais surinkti pinigai eitų užlaikymui užrubežiuose suimtų ar nužudytų žvalgų šeimynų.

ŠUVA ATSILANKĖ MOKYKLON.

Methuen, Mass. Į vietinę mokyklą, kada vaikai buvo išvaikščioję pietų, įėjo šuva ir pasiliko kol pamokos prasidėjo. Susirinkus vaikams, jis išlindo iš kampo, niekeno ne patėmytas, ir ėmė kandžiot vaikus. Vaikams ėmus klykt, mokintoja Webster užsibarikadavo stalu kampe, o šuva varė savo darbą, ir apkandžiojo keliatą vaikų. Kiti vaikai, klykdami pradėjo per langus bėgt laukan, kol motorcikliu pravažiuojantis policistas Hutchinson, pasiskubino su pagelba, ir šunį išvijęs laukan, nušovė jį. Spėjama, jog šuva buvo pasiutęs; laido jis ne turėjo ir nežinia kam jis priklausė.

POLICIJA LAKSTYS ORLAIVIAIS.

Boston, Mass. Policijos viršininkas Wilson paskyrė 126 policistus orlaivių lakstymo mokyklon, kurioje šie policistai turės išmokt lakstyt orlaiviais. Išmokus jiems tai, policijos tuluose kardonuose bus įrengtos orlaivių stotys, ir reikalui esant, policistai į reikalingas vietas bus siunčiami orlaiviais. Tokiu budu Bostono policija gaus visą kareivišką aprupinimą, ir parsieis laukt tik kur nors riaušių, kad išbandyt kanuoles ir bombas.

"SHENANDOAH" VĖL LEIDOSI Į KELIONĘ.

Washington, D. C. Kariškasis Suvienytų Valstijų orlaivis "Shenandoah", kuriam pernai nenusisekė kelionė prie siaurės žemgalio, po įvairių pasitaisymų, dabar vėl laidosi kelionėn. Jis laimingai pasiekė Kalifornijos pakraščius ir ten žada kiek pasilsėjęs leistis vėl tolimesnėn kelionėn, kad pasiekus Honolulu ir paskui toliau, į Afriką.

MERGĄ PASKAITĖ BARSUKU IR ŠOVĖ.

Attleboro, Mass. Jokubas Kennedy išėjęs medžiot, pro medį pamatė barsuką, tad nieko nelaukęs, paleido į jį šuvį. Nuėjęs pasiimt savo laimikį, persitikrino, jog nebuvo tai barsukas, tik merga, 20 metų Lidija White, kuri pasilenkus jieškojo gilių. Jos nukirpti plaukai, iš toliau žiurint, išrodė kaip tik barsukas, ir todėl Kennedy į ją šaudamas, į galvą suvarė visą šruotų šuvį.

GRUMOJA ANGLIJAI ATSAKOMYBE.

Geneva, Šveicarijoje. Turkijos priemeras Ismet Paša telegrafuoja į Tautų Lygą, reikalaujant priverst Angliją ištraukt savo kariumenę iš rubežių tarpe Turkijos ir Irako, kurį Turkija savinasi ir skaito savo valdžios protekcijoje. Neklausant Anglijai reikalavimo ir ten laikant savo kariumenę ilgiau, sako, Anglija turės atsakyt už vidurinės tvarkos irimą ir už kiekvieną nepageidaujamą atsitikimą.

VOKIETIJA MOKĖS RUMUNIJAI SKOLAS.

Bukarešt, Rumunijoj. Tarp Vokietijos ir Rumunijos pasibaigė derybos dėl karišku skolų išmokėjimo. Vokietija sutiko Rumunijai išmokėt dvyliką miljonų markių auksu ir pirmą ratą netrukus išmokės geležinkeliams reikalingomis plieno bėgėmis ir kitokia medega. Iš Rumunijos iškeliavo Vokietijon du inžinieriai, kurie prižiurės išsiunčiamą medegą.

NEPASIGANĖDINĘ LOBIU, ATSUKO GAZĄ.

Boston, Mass. Ikišiol nesugauti plėšikai, įsilaužę į Roach namus, po No. 407 prie Huntington gatvės, išvartė padėlius ir radę tik kelis doliarius pinigais, nepasiganėdinę menku lobiu, išeidami atsukinėjo žiburių ir pečiaus gazo kranelius, ir taip palikę, išlindę per langą, nukeliavo savo keliais. Šeimyna vienok į laiką pajuto gazo dvoką, ir spėjo išsigelbėt.

JAU PERKA VOKIETIJOS AKCIJAS.

New York, N. Y. Pasirašius Vokietijoje piniguočiams paskolos sutartį, New Yorko brokeriai šoko pirkt Vokietijos akcijas, ir pirma diena, tik penkiolikos minutų bėgyje, išpirko jų užtris šimtus penkias dešimtis tukstančių doliarių. Sakoma, jog visas akcijas, užtrauktas ant šios paskolos, bene išpirks tik vieni Suvienytų Valstijų piniguočiai, o jei nuo jų ir atliks, tai visai mažai.

SUMUŠĖ IR AREŠTAVO POLICISTĄ.

Lewiston, Me. Policistas Gendron, patamsia, kasžinko jieškodamas, įlindo per užpakalines duris į L'Heureux'o krautuvę, kurioje buvo tik viena tarnaitė, Tilda Valley. Durims prasivėrus, Tilda prišoko prie neprašyto policisto ir bonka kirtus jam per galvą kelis kartus, suspardė ir tam negalint prisikelt, pašaukė policijos patrolę, kuri atvažiavus nusivežė "tvarkos dabotoją".

Vėliausios žinios.

Washington. Nuo seniai lauktas zepelinas "ZR-3" iš Vokietijos, jau atlėkė į Suvienytas Valstijas. Lėkė jis po 60 mylių per vaalndą. Kelionėje buvo tik vienas cilinderis sugedes. Su juom atlėkė 28 žmonės.

Olympia. Washington valstijoje augstasis teismas panaikino leidimus senatoriaus La Folletto elektoriams, patariant jiems pasijieškot tinkamesnį darbą.

Huntington. West Virginijoj teismas pasmerkė dviem metam kalėjiman šerifą Chafin, kuris už kyšius leido kontrabandninkams įgabent degtinę.

Palmer (Mass.). Thorndike audykloje kilo darbininkų straikas. 550 audėjų paskelbė straiką todėl, kad kompanija sumažino algas vienuoliktu nuošimčiu.

Stockholm. Švedijoje įvyko valdžioje krizis; ministeriai tarpe savęs susiginčiję, rezignavo iš vietos. Karalius Gustavas prašo visus, atsiimt rezignaciją ir pasilikt vietose nors trumpam laikui.

Boston. Naujoj Anglijoje prasidėjo dviejų pusių kova —už ir prieš mainymą laikrodžių. Prieš labiausia kovoja ukininkai ir fabrikų darbininkai, už—ofisų darbininkai ir pramoninkai.

Washington. Pernykštis kongreso leidimas išduot nuomon fabrikantui Fordui Muschl tvenkinio, tampa ištraukiamas.

15 Spalio paskutinė diena registravimosi. Kurie turite pilietiškas popieras, pasiskubinkite užsiregistruot ir eikite balsuot rinkimų dienoje. Nėra skirtumo už ką jųs balsuosite, bet balsuokit. Kiekvieno piliečio pareiga balsuot.

Žinios iš Lietuvos

Dideli arbuzai (dynai).

Seirijai. Seirijų pašto viršininko K. Užumeckio darže užaugo arbuzai, kurių kiekvienas sveria po 25 kilogramus t. y. su viršum pusantro rusiško pudo. Arbužai visai sveiki, nesunaudoti ir nesugedę.

Rado geležies rudą.

Kaunas. Universiteto ekspedicija Papilės apylinkėse dviejų metrų gilumoje rado geležies sluogsnį, apie 80 cent. storio. Ekspedicija dar šiais metais mano tyrinėt Lietuvos—Latvijos parubežį, kur manoma rast akmeninių anglių.

Lietuvos gyventojų amžius.

Sulyg finansų ministerijos davinių, atrodo šiaip:

Nuo 0 iki 9 metų—383,788 arba 18,91%, nuo 10 iki 19—490,708 arba 24,19%, nuo 20 iki 29—389,697 arba 19,20%, nuo 30 iki 39—218,719 arba 10,78%, nuo 40 iki 49—175,-484 arba 8,65%, nuo 50 iki 59—159,762 arba 7,87%, nuo 60 iki 69—128,538 arba 6,34%, nuo 70 iki 79—56,179 arba 2,77%, nuo 80 ir daugiau—25,264 arba 1,25%, nežinomo amžiaus—832 arba 0,04%.

Kontrabanda.

Ukmergė. Ukmergės rajono muito kontrolės valdininkas E. O. V. Krakalis Panevėžio apygarods akčyžės kontrolierio p. Pečkauskio ir vietinės policijos pagelba sulaikė Panevėžio prekybos įstaigose Subockio, Reznikavičio, Ryk ir Remer, "Elegant" Abramovičio ir kt. kontrabandą, viso už 5000 litų.

Rugsėjo 13 d. muito kontrolė nutarė sulaikytą kontrabandą konfiskuot ir išvardytiems kontrabandninkams paskirt baudos 5.679 lit. 60c.

Nelemti papročiai.

Žagarė. Veik kas turgadienis čia kįla peštynės tarp lietuvių kaimiečių ir žydų. Policininkų dažniausiai nepasitaiko ir todėl peštynės eina be pertraukų. Jei vienas žydas pradeda ginčą su kaimiečiu, bematant atsiranda prie jo žydų visa kruva. Jie pradeda kabinėtis prie kaimiečio, įvairiai išjuokdami, koliodami ir erzindami. Žmogelis, kantrybės netekęs, pastumia kokį žydą. Žydai to tik ir laukia: puola tada visi ir mušažmogų kiek tik gali. Policija turėtų kreipt daugiau domos į šį dalyką ir peštynėms įvykus, mušeikas turėtų sudraust.

Didelis akmuo.

Gikonys. Gikonių kaimo laukuose, ne toli Simoniškių dvaro, Panevėžio apskrityje, Rozalino valsčiuje yra akmuo 2 mtr. aukštumo, 3 mtr. platumo ir 5,3 mtr. ilgumo. Kadangi tas akmuo randasi klampioje pelkėje, tai reikia manyt, kad ir žemėje dar jis yra giliai įlindęs.

Nevalia medžiot kurapkų.

Kaunas. Taisykliškos medžioklės ir žuklės draugijos Kauno skyriaus narių visuotinas susirinkimas nutarė šiais metais savo skyriaus rajone (Kauno apskr.), kurapkų nemedžiot, ką turi pildyt visi draugijos nariai.

—Lietuva.

Atsilikęs kampelis.

Malėtai, Trakų apskr. Malėtų apylinkėje sekmingai varo savo darbą įvairūs priešvalstybiniai elementai, nes žmonės čia mažai apsišvietę ir nesusipratę. Čia klesti lenkybė, kurios centrai yra dvarai, čia veikia bolševikų agentai, skleisdami Lenino idėjas. Kiekvieno mėnesio pradžioje visur buna primėtyta bolševikų proklamacijų ir laikraščių. Rugsėjo 7 d. visur primėtyta "Jaunieji darbininkai ir valstiečiai!"—kvietimas į 10 bolševikų tarptautišką jaunuomenės dieną. Jei į tai butų daugiau kreipiama domos tų, kam tas turėtų rupėt, raudonųjų lizdo čia senai nebutų.

Vėjas nešioja senovės liekanas.

Svedasai. Apie 3 kilometrai nuo Svedasų miestelio, Rokiškio apskrityje yra piliakalnis, vadinamas Turakalniu arba Taurakalniu. Dar prieš karę dr. Basanavičius tame piliakalnyje darė kasinėjimą ir išvežė Mokslo Draugijai Vilniun keliatą skrynių žmonių kaušų abiejų lyčių, sagučių, senų pinigų ir kitokių senų daiktų. Kasinėdamas tada dr. Basanavičius sakė, kad ten buta senų, ramaus meto kapų.

Dabartiniu laiku tas piliakalnis ardomas galvijų ir nešiojamas vėjo (nes susideda iš lakiojančio smėlio) nyksta, ir neužilgo neliks jokios piliakalnio žymės. Ar nevertėtų jį geriau ištirt, o pasirodžius svarbiam, neduot išnykt.—Lietuva.

Nepasisekė.

Betygala, Raseinių apskričio. Į Agelaičių kaimą dviračiu atvažiavo kaszinkoks nepažįstamas žmogus, vidutinio ugio, rusva, smaila barzdele. Jis nuvyko tiesiai pas kaimo siuvėją Gervę. Ten pasisakė esąs iš Žagarės dvaro Adolfas Butvyla (vėliau sužinota, kad tikra jo pavardė Šulcas ir jis yra dėzertiras—vagis). Jis kvietė Gervę važiuot jį siut, bet tam atsisakius, pasiulė pirkt dviratį, prašydamas 150 litų. Siuvėjas atsisakė ir dviratį pirkt, nors nepažįstamas sutiko atiduot jį už 50 litų. Siuvėjas ir buvęs pas jį draugas paklausė jo paso. Tas stvėrė dviratį ir ėmė bėgt. Pagaut jį nepasisekė, nes pasislėpė pelkėse. Tik vėliau, šienaujant pelkes, atrastas pabėgusio vagies dviratis, kuris atiduota Betygalos policijai. —Trimitas.

Nepaprasta liga.

Gimžiškių (Kuktiškių, parapijos) kaime serga viena moteris. Ketvirtoj ar penktoj savaitėj nuo apsirgimo ištikusi nelaimingąja liga, kurią daugelis iš aplankiusiųjų vadina "velnio apsėdimu". Iš viršaus joks nepaprastas apsireiškimas ligonės neliečia, bet iš vidaus jis apsireiškiąs. Atėjus valandai, pradedanti rankomis mostikuot, kokio judėsio sveikas žmogus negalįs padaryt. Kalbėdama ištarianti rusiškus, lotyniškus žodžius, kurių pirma buk nežinojusi, taipgi nuduodanti balsus gyvulių ir muzikališkų įrankių. Ji sakanti "to nedarius negaliu"; taip daryt priverčią kas tai iš vidaus. Prašanti atvest žmogų su didele knyga, tai tuomet pagyšianti. Ir jos tėvas buvęs nesveikas, tad nestebėtina, kad ir pas vaikus tas apsireiškia. Tarimas įvairių žodžių, nudavimas, tai bus greičiau išreiškimas to, ką ji buvo girdėjusi ir su laiku buvo pamiršusi.—Vienybė.

Lenkai neklauso vyskupo įsakymų.

Dotnava, Kedainių apskričio. Nuo seniai Dotnavos šlėktos girdavosi savo tvirta pozicija bažnyčioje. Viskas buvo giedama lotyniškai ir lenkiškai, tik ketvirtą šventadienį buvo sakomas lietuviškai pamoksals. Atrodė, kad čia lietuvių kaip ir nėsama. Tuo tarpu per paskutinį gyventojų surašinėjimą Dotnavos parapijoje užsirašė lietuviais 5035 žmonių, lenkais tik 968. Nemokančiais ar nenorinčių lietuviškai kalbėt yra 10%. Susipažinęs su taja padėtim J. E. Žemaičių vyskupas, lankydamas Dotnavą, pakeitė senąją tvarką ir lietuviams paskyrė tretįjį šventadienį, pabrėždamas, kad tą dieną visi giedojimai ir visos kitos pamaldos k. a. rožančius, gegužinės pamaldos ir kt. butų atliekama lietuviškai.

Pirmas toks lietuviškas šventadienis išpuolė Rugsėjo 14 d. Džiaugdamiesi, galėsią tą dieną širdingai pasimelst savo prigimta kalba, rinkosi žmoneliai į bažnyčią. Bet jau iš ryto susirinkę lenkai ėmė rėkt lenkiškai, nors iš sakyklos buvo paskelbta, kad sekmadienyj bus pamaldos lietuviškai.

Už dalyvavimą žvalgo laidotuvėse neteko darbo.

Kaunas. Karės lauko teismo sprendimu, 28 Birželio už žvalgybą Lenkijos naudai, buvo sušaudytas Kostantas Slawinskis, kuris sušaudymo vietoje buvo ir palaidotas. Po kelių dienų Slawinskio giminės gavo iš valdžios leidimą, 7 Liepos jį atkasė ir iškilmingai palaidojo katalikų kapuose, Šančiuose. Tose iškilmingose lenkų žvalgo laidotuvėse skaitlingai dalyvavo kauniečiai lenkomanai, kurių tarpe netrukko ir valstybės tarnų, o ypač geležinkeliečių.

Kaip dabar tenka patirt, kad už tas laidotuve nekuriems iš dalyvių prisiėjo ir nukentėt. Štai pradžioje Rugsėjo iš Kauno plačiųjų geležinkelių dirbtuvių, už dalyvavimą lenkų žvalgo laidotuvėse, tapo paliuosuoti nuo tarnystės 5 darbininkai, kurių tarpe paliuosuotas ir mehaniško skyriaus tabelistas Skirglas. Gi palaidotasis kapuose žvalgo K. Slawinskio lavonas kaip teko girdėt iš patikėtinų šaltinių, neužilgo po palaidojimo buvo nakčia keno tai iškastas ir paskui palaidotas kur ten baloje. Geležinkelietis.

Klaipėdos krašto deriktorijos darbai.

Klaipėda. Centralinė Lietuvos valdžia skyrusi 40.000 litų invalidų namams Klaipėdoj pirkt, o invalidų komiteto pirmininkui gubernatoriui Budriui prašant, Klaipėdos Krašto direktorija iš savo pusės tam reikalui skyrusi 10,000 litų, gi 5000 litų paskolinusi. Už tuos pinigus namai jau esą nupirkti ir juose pirmiausia busią įtaisyta kurpių dirbtuvė.

Be to, krašto direktorija dabar vedanti derybas su Vokietija dėl gyvulių eksporto. Jau kuris laika tulos Čekoslovakų firmos norinčios Klaipėdos krašte pirktis gyvulių, bet juos pargabent negalima geležinkeliu per Vokietiją, kuri to tranzito neleidžianti, neva bijodama limpančių gyvulių ligų. Nurodomi į neseniai sutartą laisvą gyvulių eksportą, su tam tikra kontrole, Vokietijon, vokiečiai atsaką, jog tatai buvę kalbama tik apie eksportą, o ne tranzitą.

Į Karaliaučiaus prekymetį, krašto direktorijos sumanymu, pasiųsta trįs augštieji girininkijos valdininkai patirt naujausius girininkavimo ir žvejybos budus, kad jais paskui galima butų pasinaudot Klaipėdos krašte.

Privatiškoms mokykloms Rusnėj, Katyčiuose, Smalininkuose, Priekulėj ir Vilkiškiuose direktorija paskyrusi 4500 litų valdžios pašelpos.—Lietuva.

Amžinai stato, griauja ir vėl stato.

Kaunas. Yra Kaune amžino veikimo kaip ir įstaiga, vadinama dabar Miramaras. Iš kart ten buvo sutvarkytas tam namui priklausąs krantas terasėmis, aptverta tvora, nukabinta reklamomis, įtaisyta ant tų terasių elektros lempos prie tam tikrų stulpelių, kurios dar ir šiadien yra, pastatyta estrada orkestrui—vadinas, norima buvo padaryt restoranas. Tas buvo gražu. Bet nuo kalno autombiliai iš viršaus nuolat dulkino, nuo akmeninių laiptų einantieji pro šalį į kalną taip pat, ir svečių tan restoranan atsilankė vos keliolika. Neapsimoka! Įrengė, nuliejo cymentinę aikštelę tenisui lošt—ir tuom greit apsidžiaugta. Įrengė paskui stulpus, balkius, virves su rinkėmis, sportui — ir sportuojančių nesimato. Pagaliau, įrengė "Miramarą"; automobilį ir ratus su gaisrininkų kopėčiomis, išvežė iš murelio į naujai sukaltą pašiurę, du lentiniu kioskus nuvertė ir pradėjo statyt pilkų plytų kaszinkokį koridorių, kurio sienos užstojo d-rui Draugeliui langus. Šis alkunėmis spustelėjo—ir to koridoriaus viena siena, užstojusi langams šviesą, nugriuvo. Liko koridorius tik su viena siena. Bet vėl sustojo darbas. Turbut vėl griaus. Kada kas žin paliaus arba statę, arba griovę.

Rugiai be grudų.

Vilkaviškis. Męs, Kazys Klimavičius ir Augustas Pliuškaitis, Pavembrių kaimo, ir Vincas Vingilis, Budberžių kaimo, Vilkaviškio valsčiaus ir apskričio gyventojai, šiuosmet pergyvenome negirdėtą dalyką, butent: Rugiai užaugo ant šiaudų labai geri. Kertant gi pasirodė, kad varpose nėra grudų, o jeigu yra, tai mažyčiai, tik užsimezgę. Grudų nebuvo dideliuose plotuose: pas Klimavičių 5 ha, Pliuškaitį—2 ir Vingilį 2 ha. Rugiams pražydėjus, pas Klimavyčių ant rugių varpų pasirodė daug musių, panašių paprastoms, juodosioms musėms, tiktai dvigubai ilgesnės. Ant vienos varpos buvo po 3—5 muses. Be to, ant varpų buvo daug rausvų, pailgų vabalų,—po 12 ant vienos varpos. Šiaudai greičiau pabalo, kaip sveikų rugių, o paskui pasidarė tamsųs. Be to šiaudai silpni, kuliami pavirsta akselių.

Tai įdomus apsireiškimas, ir niekuomet Vilkaviškio apskrityje tokio nebuvo girdėt. Butų labai geistina, kad specialistai išaiškintų priežastis, dėl ko pražuvo grudai? Kadangi męs gyvename kaimynystėje, tai kįla mintis, ar tiktai neturime reikalą su kokia limpančia augalų liga? Kaszin ar nepavojinga gyvuliai šert šitokių rugių šiaudais?

Kaimiečio balsas.

Lytus daugeliui ukininkų šiuosmet nuostolių pridarė: supudė javus, šieną. Visoki vargai, klapatai neduoda ramiai miegot. Tai valdiški mokesčiai, tai šeimynos apmokėjimas, tai ypatiški reikalai, neduoda žmogui ramumo, nes su litais labai sunku: nėr iš kur jų paimt. Gal šiek tiek geriaus tiems, kurie arčiau didesnio miesto, arba gyvena prie plentų: jie greičiaus gali pasiekt miestą ir brangiaus savo produktus parduot. Visi turi atkreipę akis į tą biedną ukininką ir šaukia: duok, duok, o į jo nelaimingą padėjimą niekas nenori pažvelgt. Jei nori gaut malkų, tai tik gausi baigiantes žiemai, ir tai iš varžytinių, taip kad vieno pagalėlio kaina galima sulygint su kaina vieno svaro cukraus. Taigi žmogus suglaudęs ausis sėdi ir lauki, kada ateis geresni laikai. Girdėjome, kad seime buvo žadėta nutart, kad šeimyna pas ukininkus tik aštuonias valandas dirbtų. Jei taip kada stotųsi, tada ukininkus galutinai pasmaugtų. Ir dabar šeimyna nenori dirbt. Paskaityt tiktai: pusryčiai, pietųs, pavakariai ir vakarienė, o dar prie to pridėt, kiek laiko praleidžiama šnekėjimimu ir pypkavimu, tai galima sakyt, jog aštuonių valandų nedirba. Bet jei butų nuspręsta aštuonias valandas dirbt, tada galima tikėtis, kad iš viso dirbtų tik keturias valandas. Kasgi gali priverst, kad aštuonias valandas dirbtų? Dabar jei nori kam žodį pasakyt, atsakys tau pikčiausiu žodžiu. O koks dabar reikalavimas šeimynos: valgyt, ilgai miegot, gražiai apsirėdyt ir nieko nedirbt. Vieną kartą ims ukininkas, nedagadys, tai išeina; tampykis, kad nori, po teismus! O ką iš jų gausi? Šeimynietis, nenorėdamas dirbt pas ukininkus kaimuose, bėga į miestą, nors tenai pigesnė alga ir savo drabužiai reikia dėvėt. Mat, tenai yra pasilinksminimai, tenai vakarėliai, tenai nėra purvų. Bėga į miestą tarnai, bėga inteligentai, vienas tiktai ukininkas prikaltas prie žemės, po purvus turi braidyt ir iš tos žemės visus litais apdalyt.

—Vienybė.

Skausmai, mėšlungis,

neuralgija ir reumatiškas gėlimai negali pasirodyti, kur tokiuose atsitikimuose yra vartojamas

SEVERA'S GOTHARDOL.

Geras linimentas nuo sustingusių sanarių ir raumenų, traukučių ir visokių kitokių skausmų. Gauk bonkutę šiandien.

Kaina 30 ir 60 centai.

Gaunami bent aptiekoje.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

ŠEIMYNINKĖMS KELRODIS
Rašo ISABELLE KAY

Lietuvė šeimyninkė Amerikoje visados trokšta gaut patarimų, pagerinimui jos žinojimo atliki nėjant pareigas kaipo šeimyninkė ir motina. Šitose skiltyse kas savaitę tilps straipsneliai, kurie bus įdomus kiekvie nai Lietuvei šeimyninkei.

RODYKLĖS No. 23

Virimo receptas

Keptos bulvės yra labai sveika ir labai pigios prirengt. Kepant bulves sučėdiji visas jose esančias mineralines druskas. Daugybė gydytojų pareiškė, jog kepta žievė bulvės yra geriausia ir sveikiausia dalis. Nuvalymui bulvių visiškai, reikia naudot kietą šepetį. Keptos bulvės yra geros maitinimui sergančių. Bulves galima sutaisyt daugeliu budų. Sekantis receptas yra puikus ir turėtų but gaminamas sekančiam valgiui.

PRIKIMŠTOS BULVĖS

2 šaukštai tarpytų taukų
2 šaukštai tarkuoto surio
6 didelės bulvės
1 kiaušinio trynys

Druskos ir pipirų pagal skonio. Numazgok gerai gražias bulves ir aptrink viršų taukais. Kepk iki suminkštės, nupjauk vieną galą, ir šaukštuku išimk vidų bulvės. Sutrink išimtas dalis, dadėk uždaro, surį ir druską su pipirais bei kiaušinio trynį. Viską sumaišyk. Supilk atgal į vidų ir kepk penkiolika minutų. Duok karštas.

Virtuvės Reikaluose

Geriausis budas nuskutimui žuvies laikant ją po bėgančiu vandeniu ir tada pradėt ją valyt, pradedant su uodega ir einant link galvos, lai vanduo nuolat nuplauna žvynus. Tas sulaikys žvynus nuo išsitaškymo po visą virtuvę.

Geriausia pradedant naudot naują šluotą pamirkinus karštame vandenyje. Tas sukietins šiaudus.

Kuomet pritruksta svarbiausių mėsos valgių, duok tuo pat laiku eilę šaltų mėsų.

Ištyrimui ar pečius gana karštas del kepimo laipsniuotų pyragų, įdėk šmotą balto popierio į pečių ir jeigu ji pageltonuos į penkias minutas, tai temperatura yra gera.

Nuvalymui degtukų bryžių nuo sienų virtuvėje, trink švelniai su druska ar kreidos košele.

Naminiai Pasigelbėjimai

Kada grindų patiesalą pilnai nušluoji, ištrink jį vandens ir amonijos tirpinyj padažytu skaruliu. Tas nuskaidrins patiesalą.

Nuvalymui plieninių karolių trink juos su biskeliu smulkios žvyrinės popieros padažytos amonijoj ir paskui nušveisk juos su šilkiniu skaruliu padažytu kreidos baltyme.

Nuvalymui odinių pirštinių, įdėk jas į indą su gasolinu ir lai mirksta, nuolat indą pakratant. Kada matysis, jog švarios, perplauk inde tyro gasolino.

Jeigu mezgimo virbalas susilėnkia galint ištiesyt jį pilant ant jo labai karšto vandenio ir lenkiant po biskį į jo tiesų stovį. Po to įmerk virbalą į šaltą vandenį ir tas plieną sukietins.

Grožės Patarimai

Daugelis žmonių tiki kad jie budami menki gali valgyt bile valgius. Labai negera yra apmažint valgius be pasitarimo gydytojo. Pasilaikymui nuo suriebėjimo reikia tik noro—nenaudot tokių maistų, kurie priduoda perviršinės vogos. Tyra arbata, tyra kava, nesaldintas lemonadas, liesos mėsos, žalios daržovės, visokie vaisiai išskyrus bananas galima valgyt liuosai. Tokie maistai kaip sviestas, kručkai, bulvės, riebi mėsa ir žuvis reikia vengt. Reikia mankštytis nors sykį į dieną. Reikia pasivaikščiot gerokai arba mankštintis tulą laiką namie.

Ypatiška Sveikata

Drapanos neprivalo but tandžios, bet dalimai pereinamos orui ir lengvai suaustos, kad oras pasiektų kuną. Laike žiemos, dauguma mes gyvenam prišildytuose namuose ir todėl turim dėvėt lengvus drabužius name. Einant į orą, reikia dėvėt storesnes drapanas. Labai negera dėvėt tandžiai užmaunamą skrybėlę nes tas neleidžia kraujui vaikščiot ir nuo to slenka plaukai. Bloga taipgi turėt ankštus čeverykus ar augštais kulnais. Tinkamas užlaikymas drapanų ir švarumas taipgi svarbu. Geriausia apžiurėt savo drapanas kada jas nusivelki.

NAUJA KNYGA VISIEMS REIKALINGA:

KAIP IŠSIIMT PILIETIŠKAS POPIERAS?

Ką-tik išėjo iš spaudos knyga, kaip išsiimt pilietiškas popieras su visais reikalingiausiais klausymais ir atsakymais, ANGLŲ ir LIETUVIŲ KALBOSE. Galite gaut pas mus, kaina ..... 30c.

M. PALTANAVIČIA,
15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

AMERIKOS LIETUVIS
The Lithuanian Weekly published every Thursday
by
M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass..

Yearly subscription: In United States $2,50
In Foreign Countries $3.00
Single copies .... 5 cents.
Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS
Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas
per
M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass..

Metinē prenumerata: Suv. Valstijose $2.50
Kitose valstybēse $3.00
Pavieniai egzemplioriai .... 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokēta iš augšto.

Enterned as Second Class matter September 22, 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

GANDAI APIE JAPONIJOS RENGIMĄSI KARĒN SU S. V.

Tarpe Japonijos ir Suvienytų Valstijų, kartas nuo karto prabēgdavo koks ne malonus vējalis, bet jis greitai ir vēl pranykdavo, kadangi audros sukilimui aiškios priežasties nesirasdavo, o kita vertus, Japonija yra labai atsargi ir moka savo tikslus paslēpt taip, kad aiškios nuožiuros ne parodžius. Ji visuomet ne atsisako nuo bent kokių pasiulymų, visuomet su viskuom sutinka, bet tai tik tuomkart, pasitraukus ji vēl savo trusia, veikia tik sau pasilaikydama žinojimo tiesas, ką ir kam veikia. Iš visų buvusių diplomatiškų pasitarimų, ji tik pastaruoju laiku Genevoje parodē mažytį savo užsispyrimą, kuomet pareikalavo pripažinimo lygių tiesų visoms rasoms, ir tuomi parodē spyrimąsi prieš Suvienytas Valstijas, už uždraudimą imigracijos. Bet tai buvo irgi tik mažytis pasispardymas, ir greitai ji vēl nusileido.

Neapykanta prieš Suvienytas Valstijas, iš Japonijos pusēs betgi yra, ir, kad ji rengiasi keršyt, niekas negalēs tai užgint. Tokia neapykanta yra jau nuo seniau, kuomet Pacifiko pakraščių valstijos išleido įstatymą, nepripažįstantį aziatams pilietybēs, o su tuom ir privatiškos nuosavybēs nejudinamų turtų. Tose valstijose gyvena, neskaitant kitas Azijos tautas, daugybē japonų, kurie ne turi tiesos liktis Suvienytų Valstijų piliečiais, nēgi įsigyt kokią nuosavybę. Rods, tai valstijų įstatymai ir turētų but tik su valstijomis tame reikale skaitomasi. Vienok už tai atsakomybē primetama pačiai valstybei ir užtai jau Japonija yra davusi kelis protestus. Bet tas nieko tokio ne sukurē, kadangi Japonija visgi maža valstybēlē, prie to gana tolima, ir atkeršijimui ji ne kaszinka gali parodyt.

Pasaulinēs karēs metu, 1917 metuose kas ten susekē Japonijos planus, buk ji siekianti prie pasinaudojimo proga, kad Suvienytoms Valstijoms einant į karę, Japonija taikosi joms paskelbt karę ir užimt Kalifornijos, Nevados ir Oregono valstijas ir ten įsteigt savo kolionijas, ir paskui iš tų kolionijų siekt prie užvaldymo kitų valstijų. Ar tie gandai turējo kiek tiesos, ar jie buvo tik šiaip paleisti kaipo paskalas, niekas nežino. Bet karēs laiku ir, tose valstijose gyvenant daug pačių japonų, dēta šiek-tiek svarbos ir net buvo manyta, jog Japonija gali ką tokio mēgint sulošt. Bet gandas pasiliko tik gandu ir iš jo nieko aiškaus ne išējo. Kiek jis padarē įspudžio valdžioje, tas pasilieka tik valdžios žinioje.

Bet tuom, rodosi, viskas ne pasibaigē, ir nors ilgesniam laikui praslinkus, Suvienytos Valstijos išleido įstatymą, kuriuomi užginta ateivystę aziatams, kuriems ir japonai priklauso. Japonija protestavo prieš tą įstatymą, ir net reikalavo japonams atskirų tiesų, bet tuom nieko ne atsiekus, ambasadorius išsikraustē iš Washingtono, ir viskas jau lyg baigēsi. Tik pačioje Japonijoje pakilo kerštas už S. V. įstatymą ir keliose vietose surengta net protesto demonstracijos Suvienytoms Valstijoms, ir jų pavaldiniams skelbta boikotas. Bet tai buvo privatiški dalykai. Iš valdžios pusēs, kaip Japonijos taip ir Suvienytų Valstijų, nieko gazdinančio ne pasirodē ir, ar tarpe valdžių yra koki ginčai tame reikale, tai yra diplomatiška slaptybē, kurią niekas ir niekad ne sužinos.

Bet yra aišku, jog visas dalykas stovi nuo ramybēs labai toli. Štai pastaromis savaitēmis Washingtoną pasiekē gandas, jog Japonija rengiasi karēn su Suvienytomis Valstijomis. Chicagos dienraščio "Tribune" užrubežinis korespondentas, sakosi kokiu ten budu į savo rankas gavo Japonijos kariškus planus, sulyg kurių rengiamasi užpult Suvienytų Valstijų laivyną, ar bent jo didesnę dalį, kuomet kada nors rasis Atlantiko vandenyne; tam geriausia proga bus tada, kada S.V. laivynas turēs banebrus. Sumušus laivyną, ar bent jo žymią dalį, Japonija užimsianti Filipinus ir pasitrauks prie Hawai salų ir ten lauks atplaukiant daugiau laivų, o tiems atplaukus, juos įvilios į minomis išklotus vandenis ir taip juos sunaikins. Gi laivyną sunaikinus bus galima leistis į Pacifiko vandenyną, užimt salas ir paskui siekt prie Pacifiko pakraščių valstijų.

Kiek šitame gande yra tiesos, niekas ne įspēs, bet but gali, kad jame yra kiek teisybēs; ar "Tribunos" korespondentui tikrai pasisekē Japonijos kariškus planus gaut į savo rankas ir juos ištirt, ne labai svarbu, bet svarbu pats gandas, kuris visgi ne praeis be atydos, ir Suvienytos Valstijos tai pasiliks savo atmintyje, ir jų laivynui toks japoniškas pavojus nebus baisus, jei manebrų laiku ir pasirodytų japoniški laivai netoli Hawai ar Fillipinų.

Iš kitos pusēs, jei ir butų teisybē tame gande, ir jei Japonija pasidrąsintų išeit karēn su Suvienytoms Valstijoms, tai pasidarytų sau didelę skriaudą, nes išaikvotų savo spēkas ir labai greitai galētų prarast savo nepriklausomybę. Valstybē visgi yra maža, talkininkų kaip ir neturi, dabartiniais laikais, kaipo neramumo laikais, jų nedaug ir gaus, o pasitikēt savoms spēkoms, prieš tokią spēką, kurią turi Suvienytos Valstijos, butų tai tik mažai apgalvotas pasidrasinimas laimējimu karēs su Rusija anais metais, kada Rusija dēl didelio tolumo negalējus į laiką atgabent kariumenę ir ginklus, jai pasidavē. Jei Japonija ir dabar manytų taip laimēt, ji savo viltyje labai apsiriktų, o jei kokį laivą ir paskandintų, tai dar ne reikštų tikslo atsiekimą.

Lenkiškos malkos...

Lenkai papratę malkas skaldyt taip, kad pridavus daugiau bildēsio, ir tas jau paprasta, kaip lygiai paprasta ir tai, kad jie iš menkos skiedros visuomet stengiasi malkų prisiskaldyt labai daug. Ir tauzija jie pasigaudami kiekvieną progą, tiek, kiek jiems sveikata leidžia.

Štai ir dabar. Rusiški laikraščiai neseniai buvo paleidę paskalą, buk Lietuvos valstybēs iždo ministeris Petrulis pabēgo su valstybēs iždu, kas netrukus Lietuvos valdžios oficiališkai buvo užginčyta. Ir nors tie patys rusiški laikraščiai savo paskalą atšaukē, tai vienok lenkų laikraščiai, kurie tą paskalą buvo išputę iki debesių, ramiai nutylējo, ir tik kiek patylēję, dabar aiškina, jog tai buvus gudraus ministerio komedija, nes jis nors ne pabēgęs su valstybēs iždu, tai visgi įdavęs savo švogeriui Liutkui, kuris Šiauliuose turi saldainių fabriką "Biruta", litų klišes, nuo kurių tas spaudinosi sau litus. Tai atkartojo ir lenkų laikraščiai užrubežiuose, kaipo faktą pagamintą Kaune, neva praplitusį per vokiškus laikraščius.

Praējusioje vasaroje Prienuose, arti Nemuno nuslinko krantas ir Nemunę pradējo kilt žemēs kalnelis. Pačioje Lietuvoje tas atsitikimas atkreipē valdžios atydą ir imta tyrinēt kranto nuslinkimo priežastis. Patirta, jog krantą nuslinkt privertē jo sudētis, ir rodosi, ne taip daug svarbos tame atrasta, juk krantai nuslenka tankiai, kuomet jų sudētis vandens praskiedžia. Bet lenkai ir čia sumanē prisikirst daug malkų. Jų laikraščiai dabar skelbia apie baisiausius Lietuvoje žemēs drebējimus, kurie sugriovē kaimą "Prem" ir sugadino gyvenimų namus visuose artimuose "Premo" kaimuose. Iš to dabar platinasi tarpe žmonių ligos, maras, o žemē dar vis dreba ir tikimasi, jog katastrofa dar atsikartos. O tikrenybēje, tas krantas Prienuose nuslinkimas, Lietuvoje jau seniai užmirštas.

Dabar "Lietuva" pasakoja apie naują bildēsį, lenkams stengiantēs prisikirst daug malkų. Kada Lietuvos pasiuntiniai Genevoje pareikalavo iškelt Vilniaus klausimą, lenkų laikraščiai tuojaus paskelbē baisias žinias, jog... Lietuva koncentruoja savo kariumenę prie demarkacijos linijos ir tik vienų šaulių ten sutraukusi daugiau negu 20,000, ir jau rengiamasi lenkus užpult, kad Vilnių atkariavus. Bet jų nelaimei, tuojaus pasklido žinia, jog Lietuvos pasiuntiniai Vilniaus klausimą ištraukē iš dienotvarkēs. Lenkams neliko jau išeities, todēl jie atšaukē savo paskalą, ir paaiškino, jog prie demarkacijos linijos jokios kariumenēs lietuvių nēra. Atšaukē tai atšaukē, bet greitai vēl ēmē baladotis: girdi, šauliai jau grupuojasi apie Suvalkus ir Augustavą. Kaip tie šauliai perējo per lenkų užgrēbtus Suvalkų ir Seinų apskričius, kad pasiekt Augustavą, tai turbut yra slaptybē, kurią gali išaiškint tik patys melagysčių kalviai, lenkai.

Velnių varinējimas.

Buvo laikai kada velniai, kitaip demonais vadinami, apsēsdavo žmones ir juos kankino. Sulyg šventraščio, Kristus, gyvendamas ant žemēs, išvarinēdavo iš apsēstujų demonus ir tuom juos išgydydavo. Taip išgydyti žmonēs įtikēdavo į Kristų ir paskui nuo jo ne pasitraukdami, garbino jį.

Bet tai buvo labai seniai. Gadynēms bēgant, apie demonus kai kas net ir visai užmiršo. Ir taip atējo dvidešimtas šimtmetis, kuriame daugelis žmonių net ir visai netiki esant kokiam velniui. Tik vienas Itailjos kaimelis, Baggiola, netoli nuo Arrezo, pasiliko su velniais arba demonais, ir ten šiadien žmonēs daug nuo jų kenčia. Gerai dar, kad ten gyvena senas kunigas, Francisco Bordoni, kuris moka iš žmonių velnius išvaryt, ir savo gyvenime jis iš žmonių išvaręs 503 velnius, gi paskutinę, tai yra 504-tą tokią operaciją padarē ant savo pusseserēs, senos davatkos, Klementinos Magli, iš kurios nuokart išvijo net tris velnius. Sakoma, Klementina per keliolika metų labai velnių buvo kankinama (velnių kankinimu paprastai vadinama šv. Valento liga, arba nuomaris) ir daugelis daktarų ją gydę, galiaus paaiškino, jog liga ne išgydoma, ir atsisakē ją gydyt. Tada senukas kunigas ēmēsi ją gydyt: peržegnojo, pakrapino švęstu vandeniu ir tuojau velniai išlēkē kaip varnos. Juos kunigas Bordoni pažino ir įvardino; buvo tai Licipieras, Šētonas ir Skorpanas.

Šita galybe kunigas Bordoni tapo garsus visoje Arrezo aplinkēje ir žmonēs pradējo prie jo keliaut kaip prie kokio stebukladario, prašydami juos išgydyt iš visokių ligų. Tik vienas vyskupas, kaszinkodēl neįtikējo į tą stebuklą, ir kunigą Bordonį patraukē atsakomybēn.

Nori mokintojaut.

Neseniai Chicagoj pasibaigē kriminališkame teisme byla, kurioje pasmerkta du berniokai: Leopold ir Loeb, kurie nužudē milijonieriaus Franks jauną sunų; teisme jie sakēsi nužudę savo auką tik tam, kad turējus sau smagumo. Užtai jie pasmerkta visam amžiui kalējiman ir dabar jie gyvena garsiame Joliet sunkiųjų darbų kalējime. Dykaduoniaut jiems ten nēra kada. Turi anksti keltis ir nuo septintos ryto, iki penktos vakaro valandai dirbt, kietai gulēt ir kiek pramigus vēl eit prie sunkaus darbo, ir dirbt iki vakarui, tylint, su nieku ne kalbant.

Privargo jau jiedu, nes čia ne vieta sau smagumų ieškot. Nuo darbo sutruko jų pirštų nagai, suskilo oda ant rankų ir patys paniuro. Susiprato dabar, jog geriau butų buvę užsiimt kokiu naudingu darbu negu žmogžudžiaut smagumų bejieškant, ir todēl kalējimo viršininkui jiedu įteikē prašymą, idant leistų jiem mokintojaut; jie prisižada kalinius mokint... doros ir žmogui tinkamo gyvenimo. Viršininkas paaiškino jiem, jog turēs pirmiau prie savo sunkaus gyvenimo priprast, per pusę metų dirbant kasdieninius darbus, ir jei per tą laiką išlaikys disciplinąir nieku ne prasikals, tada jie galēs manyt apie gavimą mokintojų vietų, po trjs valandas kasdien.

Suprato, mat. Drąsos visgi reikia užsimanyt mokintojaut, pirmiau atlikus tokį bjaurų ir pasibaisētiną darbą, kurio auka turējo krist žmogus.

"Taikos kongresas".

Berlyne prasidējo ta[illegible] vadinamas "taikos kongresas", kad apkalbējus pasaulio stovį ir [illegible] pri[illegible]ertus [illegible] amžinai nusiramint, padarant amžiną taiką ir prižadą ne vest daugiau karių. Pradžioje kongreso buvo ir karštų prakalbų, tarpe kurių įžymiausiais kalbētojais skaitoma Francuzijos generolą Verraux, pasaulinēs karēs metu vedusį francuzų kariumenēs 16 diviziją (dabar jis mokintojauja kariškoje akademijoje), Vokietijos kariumenēs generolas von Schoenzich, pasaulinēs karēs metu vedęs mušius Rumunijos fronte (dabar jis yra vyriausiu karišku viršininku Vokietijos republikos kariumenēs), ir senatorius H. La Fontain, kuris išrinkta ir kongreso pirmininku.

Visi trįs jie rēžē prakalbas su didžiausiu įkaitimu, tikrindami, jog karēs yra ne reikalingos ir reikia stengtis jas išnaikint. Abu generolai tikrino, jog dabar siulomi nusiginklavimai, ar bent ginklavimosi sumažinimai, kares ne išnaikins, kol valstybēs bus kaip nors priverstos visai nusiginkluot, visos kartu, nes jeigu bus prileista karēs ateityje, jos nušluos Europos civilizaciją, kadangi rengiamasi jau kariaut ne kardu ir ugne, be nuodijančiais gazais ir bakterijomis. Abu jie sutiko, kad Tautų Lyga ne pajiegia užtektinai toli nueit tame reikale, todēl reikia jieškot kitokių budų, kuriais butų galima valstybēs priverst visai nusiginkluot ir nesikēsint vest kares ateityje. Baigdamas savo kalbą gen. Verraux, kvietē visų valstybių kariumenių generolus ir kitus kariškus vadus, parsiējus eit karēn, paskelbt generališką straiką, atsisakant eit su savo kareiviais i karēs laukus.

Generolas Schoenzich savo kalboje išvadino Vokietijos monarkistų kariumenēs oficierus kvailiais, todēl, kad jie aklai klauso savo kariškos valdžios ir laikas nuo laiko jie rengia parodas, kad tuomi atgimdžius žmonių dvasią, militarizmui prielankią, ir kritikuodamas dabartinę Vokietijos valdžią, peikē ją, kad ji nereikalauja kitų valstybių nusiginklavimo. Baigdamas jis išsireiškē pageidavimą, idant visi amunicijos ir ginklų fabrikai tuojaus butų uždaryti ir jų produkcija amžinai sulaikyta.

Senatorius Fontaine pasakē, turbut, "daugiausia". Jis mano, jog Tautų Lygai dirva yra persiaura, todēl jai reikia pripažint Genevą su tulais žemēs plotais, pas kui Genevon perkelt tarptautišką teismą, kuris dabar savo sēdybą turi Holandijoje, ir paskui su visais reikalais valstybēms kreiptis prie Tautų Lygos ir tarptautiškojo teismo, į Genevą, kad todvi įstaigi sulaikytų kares, ir ant galo išreiškē viltį, jog 1939 metuose jau taip viskas ir bus kaip jis pageidauja....

Suēmē du žvalgu.

Lietuvos detektivai suēmē du žvalgu, veikusiu Lenkijos naudai,renkant slaptas žinias ir jas perduodant Vilniun, lenkų žvalgybos agentui Jacwilikowskiui. Iš suimtų agentų vienas yra Vladimyras Galin, buvęs Rusijos kariumenēs poručninku; jis buvo kartu ir organizatorius Lenkijos žvalgų Lietuvoje. Lietuvoje jis gyveno kaipo svetimtautis, atvykęs Klaipēdos kraštan, kada Klaipēdą valdē francuzai. Jis rinkdavo žinias apie Lietuvos kariumenę, apie laikraščius, gyventojų upą, apie atplaukiančius ir išplaukiančius laivus ir ką laivai parveža ar išveža. Apart to jis platino melagingas apie Lietuvą žinias. Jisai čia gyveno kaipo rusiškų laikraščių korespondentas ir veikē Lietuvai pragaištingą darbą.

Suimtas ir antras žvalgas, Galino padējējas, lietuvis, Vladas Navickas, seniaus buvęs Rusijos laivyne oficieru ir pastaruoju laiku tarnavęs Klaipēdos prieplaukoje. Jis suteikdavo Galinui visas žinias iš Klaipēdos krašto ir prieplaukos. Sakoma, jog Lietuvos kariumenēs leitenanto Klimavičiaus nusižudymas paējo iš Galino ir Navicko pasidarbavimo.

Dabar teismas šiuodu nenaudēliu tyrinēja. Iš tyrinējimų pasirodo, jog jiedu Lietuvai padarē labai daug žalos. Reikia manyt, jog jiedu ne išeis lengvai ir turēs sunkiai atsakyt už savo darbus.

So. Bostono lietuvių kolionija per tulą laiką buvo garsi savo veiklumu, nes ten apsigyvenus gerbiamam kompozitoriui Petrauskui, susikurē žymus buris veikējų. Bet nelaime. Komp. Petrauskas iškeliavo Lietuvon, ir tuomi So. Bostono lietuviai likosi lyg našlaičiai. Daug tas atsilieps ant veikimo, bet to dar ne užteko. Skaitome "Sandaroje", jog ir veiklusis advokatas Rastenis apleido So. Bostoną, išsikeldamas į Baltimore, Md. Tokiu budu So. Bostono lietuvių kolionija biednēja.

Buvęs Rusijos didžiu kunigaikščiu Cirilius, kuris Serbo-Jugoslavijos rusiškuose laikraščiuose anais sykiais proklamavosi Rusijos caru, rengiasi atkeliaut į Suvienytas Valstijas; bus čia apie pusę Lapkričio mēnesio. Paryžiuje eina kalbos, jog Cirilius veda derybas su tulais Amerikos milijonieriais, kurie sutinka duot Ciriliui didelę paskolą, propagandai už Rusijos monarkijos atstatymą.

Pittsburghe, sulyg "Sandaros" korespondento žinių, numirē K. Varašius. Kiek mums yra žinoma, velionis Varašius buvo jau pabuvusio amžiaus žmogus. Jis ilgus laikus buvo nariu SLA. valdybos. Jis buvo geras patriotas, liberališkų pažvalgų, ir visame teisingas; už teisybę jis visada stovējo ir neteisybēs šalininkų labai nekentē. Gaila gero žmogaus. Lai ilsisi jis amžinai, šaltoje žemelēje!!

Rusijos atstovas Lietuvoj buvo paleidęs gandą, jog Rusija skirs savo konsulį Klaipēdon. Dabar Maskva aiškina, jog Rusija netik niekad nemanius Klaipēdon savo konsulį skirt, bet ir visus tarimus dēl Klaipēdos padarytus, be Rusijos pritarimo, ji ignoruoja ir neturi reikalo su tokiais tarimais skaitytis.

P. A. Ivas "Sandaroje" skelbia, jog "Baltic States Finance" korporacija, kuri ikišiol veikē So. Bostone, jos vadų tapo parduota kokiam tai lenkui, Blinstrob. Jis, p. Ivas užvedęs todēl bylą, kad korporaciją atēmus iš lenko, ir pervedus lietuviams.

Taip tai baigiasi gyvenimas lietuviškų korporacijų...

PO MEDŽIU.

Malonųs broliai ir sesers! Su tai vaikais tikra bėda... Tėvai ir motinos jau nespėja ir dejuot dėl įvairių nelaimių, o laikraščiuose pastarose dienose tai beveik daugiau ką ir negalaima rast kaip tik apie vaikų nelaimes. Tai gatvekaris ant kurio užvažiavo, tai vienas ar du nupuolė nuo automobiliaus ir išsilaužė koją, tai vežimas parmetė ant žemės, tai iš medžio išpuolė ir šonkaulį išsilaužė, tai per tvorą lendant vienas ar kitas nugarą persiplėšė į vinį, tai svetimame kieme šuva įkando, ir tam panašiai, kasdien ir po keliatą atsitikimų. O kiek tų atsitikimų niekas nežino, kiek jų užtylima, tai visus juos sudėjus kruvon, gautume tik vieną istoriją vaikų nelaimių ir nelaimių.

Ir reikia stebėtis, kad tos nelaimės kaskart vis didinasi savo skaitlium, ir niekas nesirupina jų sumažinimų, jų suretinimu. Rods, valdžia tuom rupinasi. Kampai gatvių apstatyti žiburiais ir pasargų stulpais, policistai stovi gatvėse, kuomet vaikai paleidžiami iš mokyklų, ir saugiai dabojama, kad važiuojanti ar kitaip greitai keliaujanti vaikus ne pažeistų. Rodosi, kad saugumas turėtų but užtikrintas ir tokių nelaimių turėtų but kuomažiausia. Vienok kaip ir tyčia: kuo daugiau pasargų ir dabojimų, tuo daugiau nelaimių ir nelaimingų atsitikimų. Kuo labiau atyda kreipiama, tuo daugiau nemalonių reginių. Kurtik pasisukus, matysi gatvėje burius žingeidžiųjų apstojus bežiurint kaip koks vaikiščis keliamas nuo žemės ir nešamas kur nors pastogėn, parstumtas vežimo, parmuštas automobiliaus, nupuolęs nuo gatvekario ar iš medžio išsivertęs. Ir toki reginiai yra taip paprasti, taip tankųs, kad jie liekasi net ir ne žingeidųs.

Ir žigeidžiais jie nebutų, jei su jais ne reiktų kam nors skaitytis, nereiktų dėl jų dejuot ir skųstis. Bet yra kitaip. Skundimųsi, bėdavojimų ir dejavimų ne truksta. Skundžiasi ir bėdavoja tų visų nelaimių paliestų vaikų tėvai ir motinos, nes jiems parsieina kęst didesnius ir mažesnius nesmagumus, o kartais ir nuostolius. Reikia atjaust tokių nelaimių paliestų vaikų ir skausmą, ir išgąstį ir dar šiokias-tokias išlaidas. Gerai dar jei to užtenka, bet jei parsieina ir laidotuvės, tada kas jau ir apsakys tėvų nelaimę.

Vienok reikia prisimint, kad tokių nelaimių priežastimis yra pačių tėvų apsileidimas. Nesinorėtų ir vėl apie tai kalbėt, vienok esant kasdieniniams tokiems atsitikimams, noroms ne noroms, ir vėl reikia pasakyt, kad tėvai yra kalti visų savo nelaimių, o ypatingai tokių nelaimių, kurios paeina iš jų vaikų. Nuo pat kudikystės vaikams duodama pilna valia veikt ką tik jie užsimano, ir tuomi jie išpaikinama taip, jog paaugę, jie kad ir butų kiek valdomi, tai jau ne pasiduoda, nes naravas, užsispyrimai ir saviškumas gavęs viršų nuo seniaus, ne leidžia jiems klausyt to, kas skaitosi priešingu jų norams. Ir tie visi nelaimingi atsitikimai paeina tik iš vienų norų, nes vaikai užsigeidę sauvaliaut, vietoj kad but tėvų globoj ir žinioje, jie trankosi visose pakampėse, gaudo gatvekarius ir greitai bėgiojančius vežimus, ant jų kabinėjasi, kad pasivėžinus, ir taip jie nupuola tai pasitaiko ant kelio, kad saugojantiems juos išsaugot negalima, ir tokiu budu tos visos nelaimės eina į pačių apsileidusių tėvų namus.

Iš tokių vaikų, nuo mažens pasileidusių, paskūi išauga ir žmonės toki, kurie neturi jokio apsirubežiavimo. Eidami gatvėmis męs šiadien pasitinkame burius įvairaus amžiaus jaunimo, kuris taip ir išrodo lyg ne namie augęs. Eina galvas iškėlę, ne atsižvelgiant kur ir kaip eina. Jiems siauros gatvės, siauri takai. Eina, mataškuoja rankomis, kaszinkur žiuri, ir eina taip, kad pasitikusiam ir išsilenkt jų beveik negalima. Niekas juos iš mažens ne išmokino eit tako vienu šonu, kad pro juos galėtų kitas praeit, nes vienas toks jaunuolis užima visą taką, ir lipa tiesiok ant prieš save ateinančio. Ir taip tie žmoneliai auga kaip ne tvarkomi medžiai: jei kas pastumė, jei kas jį pririšo, tai tiek ir naudos. Paleido, jis ir vėl kaip buvęs.

Bet gana apie vaikus ir jaunimą. Daug kartų męs apie juos kalbėjome Po Medžiu, ir galbut jau net perdaug. Kad ne įgrisus su tomis pačiomis kalbomis, ar bent kalbomis apie tuos pačius dalykus, tik retkarčiais apie tai prisiminsime, ir tik esant butinam reikalui. Dabar męs prisiminsime kokia užduotis mus laukia, prisiartinus ilgiems vakarams, kurių nuobodumo nubaidymui, kiekvienas jieško kokio užsiėmimo namie, kad vakarais šiltoje grinčioje laiką praleidus ir ką nors sau naudingo nuveikus. Lauke ką bent veikt jau negalima, nes tamsu. Tyro oro jieškot jau nėra kur, nes apart tamsumo dar ir šalta. Todėl reikia grinčioje surast ką nors veikimui.

Malonųs broliai ir sesers, męs visuomet surandame darbą, ir niekad jį ne pabaigiame. Nepabaigiame męs niekad ir savo protą lavinę. Proto lavinimui vienatinis ir patogiausis įrankis tai skaitymas naudingų knygų ir laikraščių. Skaitymas kaip tik ir tinkamas ilguose vakaruose. Todėl kiekvienas imkimėsi prie skaitymų. Kurie moka patys skaityt, lai skaito tiems, kurie moka skaityt menkai. Laikraščiai ir knygos, tai yra žiburys, šviečiantis kiekvieno gyvenimą, lai šitas žiburys ne užgęsta ir musų gyvenime. Per laikraščius ir knygas pasaulis išsitobulino, tobulinkimėsi ir męs. Apart savęs, atminkime ir tuos, kurie neturėdami ką veikt, leidžia laiką tuštybėms. Raginkime ir juos imtis skaitymo laikraščių ir knygų, lai ir jie pratinasi nuo bergždžio aikvojimo laiko, ir vieton to tegul prasilavina, tegul daugiau apsišviečia. Be skaitymo naudingų raštų, žmogus kad ir turėdamas kokius gabumus, kuomet pripranta prie laiko aikvojimo be naudos, tuom patim pripranta užmiršt ir tai ką jis gali ar išmano. Užtaigi kiekvieno pareiga stovėt kuo arčiausia prie knygos ir laikraščio.

"Amerikos Lietuvis" mums yra prieinamiausis laikraštis, duodantis mus daug įvairių žinių ir pamokinimų. Skaitykime jį visi ir kviekime jį skaityt tuos, kurie ikišiol dar ne skaito. "Amerikos Lietuvio" knygyne yra daug įvairių naudingų knygelių, taipgi su pamokinimais ir supažindinimais daugelio dalykų. Nusipirkime vieną-kitą tų knygelių, paraginkime ir kitus prie to paties, ir iš tų semkime sau naudą, kurią nė vėjai ne išnešios, nė šalti orai ne išbaidys.

Žmogus.

LIETUVIAI AMERIKOJ

WORCESTER, MASS.

Apie "Dzimdzi-Drimdzi".

Na, tai ir mus jau atlankė iš Lietuvos atvykę artistai, su savo "Dzimdzi-Drimdzi" vodaviliu, kurį jie čia publikai rodė per keturis vakarus: du Lietuvių salėje, prie Endicott gatvės, ir du parapijos salėje, prie Waverley gatvės. Dviejuose pirmuose vakaruose jie vaidino "Jovalą", "Prakalbą" ir "Laisvą Lietuvą", gi dviejuose antruose, "Lietuvos ubagus" ir "Munšainą".

Visuose šiuose veikaluose, apart "Laisva Lietuva", krečiama juokai ir publika prijuokinama iki ašarų. "Jovale" išjuokiama Amerikos lietuvių gatvinė kalba, kurią ir namie vartoja musų praščiokėliai, savo žodžius sumaišę su angliškais ir savuosius pavaduodami laužytais angliškais.

"Prakalba" tai manaliogas, kuriame irgi pajuokiama buvę atsitikimai, kada Amerikos lietuviai gaudydavo iš užrubužių atvažiuojančius "grinorius", ir jų nepažindami, nežinodami kas jie toki, nė ko verti, mylavo, vaišino, ir nors skolintais drąbužiais aprėdę, tempė į sales, prakalbas sakyt, nors tie ir nežinojo ką reikia kalbėt.

"Laisva Lietuva" tai patriotiškai—agitatyviškas dalykėlis. Prieblandoje matosi baltuose rubuose Laisva Lietuva, su savo trispalve vėliava rankose, ir liudnai skaito visus savo pragyventus vargus. Šalia jos sėdi senas kanklininkas, kuris laikas nuo laiko, kankles skambindamas, apdainuoja bočių atsiminimus. Kitoje pusėje stovi kareivis ir klauso, tai Lietuvos kalbų, tai kanklininko dainų ir kanklių skambėjimo. Galiaus susigraudinęs, klaupia ir pakėlęs ranką, prisiekia, jog ne leis iš rankos ginklą tol, kol Vilnius bus išliuosuotas. Kareiviui prisiekus, kanklės skambina, pianui pritariant, Lietuvos himną. Publika stoja ir paskutinį himno punktą baigia artistų kvartetas. Žodžiams pasibaigus, žiburiai užgesta, uždanga nusileidžia ir taip reginys išnyksta.

Nors lietuviška publika, ypatingai lietuviškose salėse labai nerimsta ir kelia trukšmelius, bet šitam reginiui matantės iš scenos, viskas nurimsta, nutylsta taip, kad musės lėkimas butų girdimas, ir daugelis dešine ranka, su balta skepetuke, siekia prie akių ir šluosto ašaras, sugraudinimo išsunktas. Rodosi, kad dar kokią valandą toks reginys scenoje pabutų, kiekvienas iš publikos, griebtų ginklą ir bėgtų Vilnių išliuosuot.

"Lietuvos ubagai" ir "munšainas".

"Lietuvos ubagai" tai trumpas veikalas. Jame juokais parodoma kaip Lietuvoje sveiki vyrai ir moters, apsiraišioję rankas, kojas ir galvas, nuduodami daugkenčiais, iš duosnių žmonių vilioja išmaldas, o žydo karčiamoje susirinkę lėbauja. Bet gadynei keičiantės ir tokių ubagų padėčiai sunkėjant, jie griebiasi gudrybių ir keliauja į Ameriką. O kad į Ameriką dabar negalima lengvai įkeliaut, tai jie tveria įvairias bendroves ir paskui gauna leidimus keliaut Amerikon, pardavinėt savo "bendrovių" akcijas Amerikos lietuviams.

Čia irgi gyvai išjuokiama patys įvykiai, kuriuos iš Amerikos lietuvių dar niekas ne užmiršo.

"Munšainas", tai gyvas vaizdelis, suimantis Amerikos lietuvių-gėrovų gyvenimą. Parodoma kaip "burdingieriai" degtinę dirba ir geria, kaip pasigėrę kelia trukšmus—kvailos kalbos, kvaili darbai ir blogos pasekmės. Čia vienas dėl persigėrimo pavojingai suserga ir ima klejot. iKtas, blaivininkų draugijos naris, vos ant kojų pastovėdamas, veržiasi sergantį prirašyt, nors "prieš smertį", į blaivininkų draugiją, ir tikslo ne atsiekęs, geria kelis stiklelius degtinės.

Visiems išsiskirsčius, ligonis ima klejot, pačiame vidurnaktyje. Pasirodo jam Lietuvoje palikta mergaitė. Jis šoka iš lovos, griebia ją ir su ja šoka. Tuomkart plyksteria žaibas ir jis savo glėbyje, vieton buvusios mergaitės, turi didelį, raudoną, raguotą ir vuodeguotą velnią. Išgastis, rėksmas. Žaibui blyksterėjus, viskas dingsta. Ant rėksmo sukįla "burdingieriai" ir šiaip-taip berėkaujantį ligonį nuraminę, vėl išsiskirsto. Vėl klejojimas. Ligonis grumoja šėtonui ir jaučia save dideliu valdonu. Tuomkart duryse pasirodo giltinė; ligonis dėl išgąsties netenka žado, gi giltinė daro jam visą eilę išmėtinėjimų ir pažymi, jog viskam galas atėjo. Ligonis krinta negyvas žemėn, dar vienas žaibas, įšoka tas pats velnias ir negyvėlį apgaubia savo raudonu skvernu. Uždanga nusileidžia.

Keli žodžiai apie artistus.

Žodis "artistas" mums yra jau paprastas. Turime vietinius artistus, turėjome jų keliatą ir iš užrubežių. Tuli iš jų šiek-tiek prasilavinę, daugiau ar mažiau, kiti dar tik kandidatai į artistus. Bet Dzimdzi-Drimdzi vodavilio grupa, susidedanti iš ponų: Vanagaičio, Olšausko, Dikinio ir Dineikos, reikia pripažint artistais tikrenybėje. Jų išsilavinimas yra labai augštame laipsnyje. Jie tveria juokus, nieką ne skaudinančius, ir išjuokia patį gyvenimą, kiekviename jo užkampyje. Jie yra naturališki juokdariai, ir savo vaidinimais labai daug ko naujo Amerikos lietuviams, suteikia netik išjuokiančio, bet ir pamokinančio.

Dirbą jie sunkiai. Keturi vyrai vaidina bene keturioliką rolių, ir visose pasirodo naturališkais. Jie net moterių roles vaidina, ir nežinančiam net mintin ne ateitų, jog tai tie patys artistai. Ponas Vanagaitis, moters rolėje net solo gieda. Tai darbas, kokį negali atlikt netik kandidatas į artistus, bet ir apsitrynęs jau artistas. Beto p. Vanagaitis dar ir ne paprastas komikas. Jis kalboje nuduoda ir tipišką žemaitį, ir "prusą", ir dzuką. Ir netik kalboje, bet ir fizionomijoje, ir papročiuose darosi tipiškas. Kiti jo draugai taipgi yra labai gabųs komikai. Jie publiką prijuokina ir prigraudina.

Jų veikimo pasekmės.

Pasekmes tarpe Amerikos lietuvių jie turi geras. Kur tik jie vaidino, didesnėse kolionijose net po keturis vakarus, ir publikos buvo visuomet pilna, ir žiurėtojai skirstėsie su geriausiu upu. Artistai, apart savo gabumų, yra ir šiaip populiariški. Nėra tai koki pasiputėliai, puikoriai. Jie visiems prieinami, visiems sukalbami, visada linksmi ir mandagųs. Ha! Tikri demokratai. Užtai jiems ir sekasi. Reikia tikėtis, jog toliau, žiemai atėjus, kada pastogėn susirinks ikišiol dar vis pakrikę žmonės, jiems dar geriau seksis.

Skundžiasi jie, jog daug vargo turi su lietuviškomis salėmis, kuriose beveik visko truksta ir scenos be galo ankštos. Dėl trukumų jie ir nuvargsta, ir jaučiasi dar ne pilnai savo gabumus parodą.

Ne mažai vargo turi ir kelionėse, nes vežasi daug kostiumų ir kitokių vaidinimams reikalingų dalykų; kaip reikia mainytis trukius, ar iš stoties į salę nukeliaut—nors galą gauk. Kad kėblumus sumažinus jie Bostone nusisamdė žmogų su automobilium, ir dabar keliauja automobilium, vieton trukių.

Dar daugiau žada.

Dabar jie keliauja toliau į vakarus, ir savo maršrutą galbut pabaigs Chicagoje. Iš ten jie vėl grįš į rytus, tik jau naujus vaidinimus duodami. Jie dabar dirbdami, kartu mokinasi naujus veikalus. Ir kada dabartinius pabaigs, ims vaidint naujus. Sako, jog turės ir didesnių veikalų, net ir tragiškų.

Linkėtinta, kad visose kolionijose lietuviai pasistengtų šiuos artistus kuogeriausia priimt, ir jų veikalus pamatyt.

Vynų Tuzas.

SHENANDOAH, PA.

Lytus ir vėtros pas mus.

Rugsėjo 28 dieną 12 valandą nakties pradėjo lyt lytus, su vėtromis ir audra tęsėsi iki 30 dienai Rugsėjo vakaro, taip kad išlijo 48 valandas, padarant daug nuostolių visoj apielinkėje. Daugiausia nukentėjo angliakasyklos, nes likosi užlietos vandeniu ir viskas išdraskyta: tiltai, keliai ir t. p. Kasyklose vandens randasi sūlyg 10 ir daugiau pėdų gilumo. Tokiu budu visose kasyklose darbai tapo sulaikyti ir visa savaitę niekas ne dirba, išskyrus tik vienas, kurios dirba, nes negilios. Kitos gi, visos nedirba ir nekurios greitai ir negalės pradėt dėl vandens padarytų nuostolių.

Iš gyvasčių žmonių, tai tik vienose kasyklose žuvo vienas žmogus, butent No.3. Koksio skyriaus "fajerbosio" darbavietės prižiurėtojo pagelbininkas, kurį vanduo pagavo ir nešdams nuo kalno, užmušė. Daugiau mųs apielinkėje nesigirdi žuvusių. Iš gyvulių, mulų, kurie yra kasyklose vartojami prie vežiojimo anglių, viename "koleryje" prigėrė berods 8. Žodžiu, lytus pridarė daug nuostolių kasykloms, kartu ir žmonėms, nes daugumas negreit galės pradės dirbt. Nekurie, kaip girdėtis, už kokių 3 mėnesių vos galės pradėt vėl darbo ofensavimą.

Iš miestų, tai turbut tik mųs artimoje apielinkėje vienas Gilbertonas labiausiai paskandintas, nes vandens randasi 7 pėdos gilumo, ir žmonės naudoja luotelius. Daug pridaryta žmonėms nuostolių, nes viskas vandens užsemta ir sugadinta gyvenimuose. Žmonės seni pasakoja, kad niekas ne atmena tokių didelių lytų šioje apielinkėje kada nors buvusių.

Lietuviai ir jų gyvenimas.

Pas mus lietuviai turbut daugiausia pridaro visokių netikusių darbelių, vis su ta "naminėle" užsiimdami. Štai neseniai surado vieną lietuvį prigėrusį prude, kokį tai Digrį. Sulyg vietinės angliškos spaudos, tasai žmogus užlaikė savo namuose "bravorėlį", gamino "naminėlę" ir gerai pats ją ragavo. Tą dieną irgi gerai jau buvo prisiragavęs ir daugiau dar norėjo, bet jo moteris jau daugiau neleidus jam ragaut; jis supykęs ant moters užtai, atsisveikino ir išėjo sau sakydams, kad daugiau negrįšiąs.

Iš jo tokio pasakymo buvo manoma, kad tik juokai "blaivo" žmogelio, ir niekas nekreipė jokios atydos. Tik jam išėjus ir negrįštant per dieną ir kitą, buvo pradėta jieškot. Na, ir rastas prigėręs. Tai vis naminėlės aukos.

Kitas irgi buvo juokingas atsitikimas. Irgi vienas lietuvis iš Tarkey Run kaimelio turėjo laidotuves savo kokio draugo, palaidojus draugą ir sugrįžus į namus, besigailėdami mirusio taip "nuvargo," kad jam atėjus į darbą (dirbo naktimis), vos pastovinčiu ant kojų buvo. Jo draugas, su kuriuom jis dirbo, matydamas taip "suvargusį" savo draugą, patarė jam grįšt į namus. Tas ir grįžo. Bet ne pataikė į namus, tik angliakasykloje įėjo į seną išdirbtą "brusto" skylę. Ir likosi ten.

Nesugrįžus į namus jam į laiką, buvo duota žinią į ofisus, klausiant kur yra tas žmogus. Tuojaus pradėjo jieškot ir visą dieną ėmė laiko, kol surado tą "nuvargusį" žmogelį, sėdint sename

Henrikas Senkevičius.

OLIMPE.

(Apsakymas)

Pavasario naktis. Ramu, rasota, kvepia jezminais mėnesiena. Ties Olimpu plaukia danguje mėnulio pilnatis, Olimpo viršunė, nuklota sniegu, švyti skurdžiai, žalsvai. Žemiau, Tempės paslėnėje, juoduoja krumai lazdynų, įsisiubavę nuo lakštingalų giedojimo, nuo prašymų, meldimų, šaukimų, vaitojimų, dusavimų, alpimų. Ir krumų balsas plaukia. Plaukia jie kaip rageliu ir sutartinių balsai, pripildo naktį, krinta ir varva, kaip dideli paliuties lašai, sriovėmis sriuvena. Tarpais viskas nutilsta, ir tuomet taip ramu randasi, jog girdėt, kaip tirpsta viršunėje sniegas, dvelktelėjus šiltam Gegužės vėjeliui. Gražiausia naktis! Dieviška pavasario naktis!

Tą naktį atėjo Petras su Povilu ir atsisėdo uoloje senųjų dievų teist. Ties jų galvomis švietė ratilai, iš kurių krito šviesa, tiesiai jiems ant žilų plaukų, raukšlėtų kaktų ir rusčių akių. Žemiau tamsiam skroblų šešėlyje dunksojo minia apleistų dievų užmirštų, išsigandusių ir laukiančių smerkimo, sprendimo. Petras mostelėjo ranka. Tuom ženklu iš minios išėjo pirmutinis Dzeusas Griausmininkas, dievų ir žmonių tėvas. Jis visas, kaip murmulo stabas, Fidijo iškaltas, bet jau pasenęs, apnokęs ir apsiblausęs. Senas erelis nulaužtu sparnu vilkosi jam po kojų, o pamėlynavęs, aprudijęs ir apgesęs griaustinis kyšojo iš nokstančios to visų tėvo dešinės. Stojus prieš apaštalus, amžinojo visagališkumo jausmas pripildė jo milžinišką krutinę. Ir pakėlęs pasididžiuojančiai galvą, įbėdė senam Galilėjos žvejui į veidą savo dieviškas, žibančias akis, pilnas didybės, rusčias, panašias į žaibus, baisias. Sudrebėjo pratęs gastaut prieš valdovą Olimpas. Skroblai išsigandę šakeles nusvėrė, laikštingalos nustojo giedojusios, o mėnulis plaukdamas ties Olimpo sniegais, nubalo visas kaip Arachnos drobė. Paskutinį kartą kranktelėjo išžiojęs riestą savo snapą erelis, o griaustinis, lyg atgavęs butają galybę šyptelėjo, ėmė baimingai sukinėtis Viešpačiui po kojų ir pakėlė šnypšdamas ir šnypšdamas trikampę liepsnotą kaktą, kaip gyvatė tykojanti be negaus kam įgilt nuodingu savo gyliu. Bet Petras primynė koja ugnies žybtelėjimus ir įspraudė juos į žemę. Paskui, atsisukęs į Griausmininką, tarė:

—Esi prakeiktas ir amžinai pasmerktas!

Ir Dzeusas akies mirksniu apalpo, išbalo ir sušnabždėjęs pajuodusiomis lupomis taręs "Anankė!" — nugarmėjo į žemės vidurius.

Antras stojo prieš apaštalus Poeidonas, tamsiaplaukis su nakčia akyse ir aplaužytu tridančiu rankoje. Jam tarė Petras:

—Ne tu siubuosi toliau sietuvas, ne tu jas malšinsi ir ne tu lydėsi toliau į ramias vietas paklydusius jurėse laivus. Tą darbą veiks toliau Jurių Žvaigždė.

Išgirdęs pasmerkimą, dievaitis suriko, lyg giliausią sopulį pajutęs, ir išnyko klaikioje nakties ukanoje.

Dabar stoja prieš Petrą ir Povilą Sidabralankis su kankliais rankoje. Paskui jį ėjo pamaži devynios Muzos, panašios į devynias baltas stovylas. Nusigandusios atsistojo prieš teismą, kaip suakmenėjusios, be kvapo krutinėje, ir be vilties širdyje. Bet šviesuolis kreipdamasis į Povilą, ėmė kalbėt muzikos balsu:

—Nežudyk manęs, Viešpatie, ir apgink, nes nužudęs toliau atgydyt mane turėtum. Aš esu žmogus, sielos gėlė, esu jos džiaugsmas, Dievo šviesa ir ilgėsys, Tu geriausiai žinai, Viešpatie, jog nepasieks žemės dangaus giesmė, jei sulaužysit jai sparnus,—taigi meldžiu jųs, šventieji, nežudykite Giesmės.

Šventieji tylėjo, Petras pakėlė akis į žvaigždes, Povilas sudėjo rankas ant kalavijo rankenos, palenkė į jas galvą ir giliai užsimąstė. Po kiek laikò, pakilo, ramiai padarė kryžiaus ženklą ant spinduliuotos dievaičio galvos ir tarė:

—Gyvenk, Giesme!

Tada Appollonas atsisėdo su kanklėmis po apaštalo kojų; naktis darėsi šviesesnė, ėmė labiau kvepėt jezminai, linksmiau ošt šaltiniai. Muzos susispietė į kruvą, kaip gulbių pulkas, ir drebančiais dar iš baimės balseliais ėmė dusliai giedot gražių-gražiausius, dar niekad negirdėtus Olimpe žodžius:

—"Tavo globos visi šaukiamėsi, Dieve gailestingasai. Musų maldų neatmesk... Bet nuo visokių nelaimių teikis mus visados gelbėt. O Dieve, musų!..

Ir taip giedojo jos samanose, pakėlusios akis augštin, kaip maldingos baltgalvės vienuolės.

Praslinko ir kiti dievai pro šventuosius. Pralėkė Bacho burys, išdykęs, ištvirkęs, apsikaišęs vijokliais ir vynuogių lapais, su citromis ir arfomis rankose. Pralėkė rėkaudami, kaip pasiutę, kaip iš galvos išėję, aimanuodami, ir prapuolė bedugnėse. Tada prieš apaštalus stojo nauja dievybė: prakilni, didi, piktoka—ir nelaukdama nė paklausiant, nė pasmerkiant, pirmutinė prabilo paniekinančiai nusišypsodama:

—Aš esu Pallas Atlėnė. Neprašau jųs gyvybės, nes esu tiktai vaiduoklis. Klausė manęs ir gerbė mane Odisėjas, pasenęs, klausė Telemachas, kol nebuvo jo smakras apžėlęs. Nemirtingumo nė jus neįstengsit man atimt, bet sakau jums: buvau nykstantis šešėlis, šešėlis aš ir pasiliksiu per amžius.

* * *

Pagaliau atėjo teisme ir jos eilė—gražiausios, labiausiai garbinamos! Prisiartino saldi, maloni, nusiverkusi. Širdis plakė jai šaltoje krutinėje, kaip paukštei, lupos tirtėjo, kaip vaikui, kurio smarki bausmė laukia. Puolė šventajam po kojų ir, ištiesusi savo dieviškas rankas, ėmė šaukt nusižeminus, pilna baimės:

—Aš esu nusidėjėlė, aš kalta! Bet, viešpatie, aš esu žmonių laimė! Pasigailėk! Atleisk man! Aš esu vienatinė žmonių laimė!

Ir verkė, vaitojo, žodžio toliau tart negalėjo. Bet Petras, pažiurėjo į ją gailingai, padėjo seną savo delną jai ant aukso plaukų, o Povilas, pasilenkęs į kerą laukinių lelijų, nuskynė vieną gėlę ir, ją palytėjęs, tarė:

—Buk nuo šios dienos, kaip šita gėlė—bet gyvenk, žmonių Laime!

Tuo tarpu išaušo skaisti aušra, nušvito iš napus girios. Lakštingalos nutilo, bet dagiliai, kėkštai, vieversiai ir volungės kišo iš aprasojusių sparnelių miegustas galveles, purtė nuo plunksnų rasą ir kartojo ramiais balseliais: "Aušta, aušta!" Žemė kėlėsi šypsodamasi ir linksma, kad apaštalai jai ne atėmė: Giesmės ir Laimės.

Lumskis Juozas.

*

Suvienytų Valstijų turistai pernai Europoje praleido tris šimtus milijonų doliarių.

"bruste", visai nuogą, kaip tik ką užgimusį, be jokių drabužių. Drabužius rado toliaus nuo jo. Užklaustas, nieko nežinąs.

Kas? "Naminė"! nes kuomet prisidėjęs jos buvo tiek, tad ir samonės neteko ir nieko nežino ką daręs. Tokių dalykėlių dedasi paś mus, tarpe lietuvių. Aš čionai suminėjau tik tuos du atsitikimu, bet kiek jų yra, visokių, kiek matyt negražių pasielgimų, tai sunku ir apsakyt. Jeigu žmonės ne mes tų nelemtų užsiėmimų, girtuoklysčių, baisios pasekmės bus žmonijai ateityje.

Broliai lietuviai! Meskit tą nelemtą ir žalingą užsiėmimą, girtuoklystę, nes patys žustat ir busiančią kartą žudote. J. K. U.

PROVIDENCE, R. I.

Nusižudė lietuvis.

Nuo 20 metų čia gyveno lietuvis, Damininkas švedas, iš Lietuvos paėjęs Vilniaus apyrubės, Lydos apskričio, Dulbičių kaimo. Lietuvoj turėjo žmoną ir vaikus, bet laišką jiems niekad ne rašė. Pirmiau jis buvo gana dievotas žmogus, bet vėliaus likosi religijos ir bažnyčios priešu.

Gyvendamas jis Providence, pirmiau buvo geras darbininkas, bet pradėjo kaž-žinkodėl nerimaut ir neteko darbo. Rupestin įpuolęs kartą nušoko nu tilto, kad pasiskandinus, bet buvo išgelbėtas. Kitą kartą kambarin prisileido gazo, kad nusitroškint, bet ir tada spėta jį išgelbėt.

Dabar trečiu kartu, gyvendamas jis šeimynstubėje, savo diržu pasikorė ant lovos kojos. Atrasta jis jau sustengęs, kambaris taipgi buvo prileistas gazo. Saužudystos priežasties išaiškinimo ne paliko. G. G.

Kas tai Plazma?

Protoplazma išrodo dideliu žodžiu, bet jis nėra tokis didelis žodis kaip elektra. Tečiaus žodis protoplazma skamba dideliu žodžiu. Męs su juomi nėsame susipažinę, ir mažai esame girdėję apie jį.

Iš elektros męs gauname šviesą, siunčiame pranešimus žodžiais, varome gatvekarius ir veikiame daug kitų reikalingų darbų. Bet jei vieton elektros butų protoplazma, žmonės nusiimtų savo kepurę prieš protoplazmą, nes ji yra toji medega, per kurią gyvybė atsiranda ir ją palaiko.

Savo pavidale protoplazma yra paprasta. Ji yra limpanti, be jokios spalvos medega, ir išrodo kaip skysta, bešališka, kuomet į ją žiuroma, matosi mažytės, balsvos kruoputės. Protoplazma susideda iš prosino, vandenio ir iš mažos dalies druskos. Šie trįs elementai sudaro ją, ji palaiko musų kuną gyvu ir sveiku.

Protoplazma veikia musų kuno dalyse. Tą veikimą męs pavadiname statymu ir ardymu. Kad butų sveiku musų kunas, turėtume lygią dalį statymo ir ardymo; jei musų kunas turėtų mažiau statymo, jis silpnėtų ir nyktų sveikatoje. Todėl protoplazma turi butinai gaut tinkamą maistą, kad jos darbas lygiai ir nuolatinai dirbtų. Tada musų kunas yra sveikas, kuomet sveiką maistą jis gauna iš sveikų valgių. Visi valgiai ir gėrimai įeina į kraują, per kurį visas protoplazmas yra maitinamas, kad jį palaikius gyvą ir aktyvišką.

Kada kunas gauna nuodingų maistų, jis yra ardomas ir musų sveikata tuomet nukenčia. Iš tų visų kenksmingų ir nuodingų maistų yra šie: karboliška rugštis, prusika rugštis (prussic acid), kloreformas ir alkoholis. Šios visos rugštys yra nuodai ir labai pavojingi žmogaus kunui, jei jis juos įgauna į savo sistemą, per valgį ar gėrimą. Pavyzdžiui, jei alkoholis įeina ar sueina su protoplazma, jis džiovina vandenį ir sutraukia proteiną taip kaip rugštis sutraukia šviežią peną į mažus plekus. Taipgi kuomet vanduo ir proteinas esa nenormališkame stovyje, tada protoplazma paliauja normališkai veikt ir dirbt, ir žmogaus sveikata mažinasi laipsniškai.

Dabar apsipažinkime su žmogaus cėlėmis. Męs visi esame matę kaip atrodo korys, kurį padirba bitės, su mažomis kamarėlėmis, kuriose randasi medus, ir kada tos kamaraitės yra pilnos medaus, jas bitės užlipina ir tik tada atlipina, kuomet jos vartoja medų savo maistui. Kurio tas kamaraites męs vadiname cėlėmis. Tos cėlės yra tokios didelės, kad žmogaus akis lengvai gali jas pamatyt. Taip ir yra su musų kuno cėlėmis, kurios sudaro protaplazmą kune. Tačiaus kuno cėlės nėra visos lygios; jos yra labai mažos, vos galimos pamatyt per mikroskopą. Pavyzdžiui, raumenyse cėlės yra daug didesnės negu bile kitose dalyse kuno. Nėrvų cėlės ir labai mažytės, tečiaus nėra tokios mažos kaip smegenų. Visos celės nėra viena kitai lygios ir jos nelygų darbą kune atlieka. Kožna cėlė dirba tam skirtingą darbą, butent taip kaip didelėje šeimynoje — vieni mazgoja įdus, kiti verda valgį, o treti dirba pragyvenimui.

Dabar męs žinome kaip atrodo protoplazma ir kaip atrodo cėlės. Dabar pakalbėsime apie nuodingus daiktus, kuriuos męs dažnai pavartojame. Iš tų visų nuodų męs dažnai vartojame alkoholį. Alkoholis randasi vandenyje, vyne, aluje ir degtinėj. Maistui alkoholius nėra labai pavojingas, kuomet jis yra sumaišytas su bile kuom. Pagalios, jei žmogus išgertų vieną mažą sklenyčią alkoholio, jis daugiau negyventų kaip dešimts valandų. Reiškia jis yra baisus nuodai. Ir ne paisant kaip žmogus mažai maišytų alkoholio ir bile su kuom, jis visuomet ardo celes protoplazme. Jei žmogus vartoja alkoholį dažnai, jo kuno cėlės nėra stiprios ir visuomet ant jo sveikatos atsiliepia, nors ne žymiai, tečiaus po kelių metų, nes ardymas kuno cėlių didinasi. Ardymas kuno reiškia nesveikatą, ir tokis žmogus turi greitai skirtis su šiuomi pasauliu, nesulaukęs senatvės.

Męs tada busime sveiki, kuomet musų kunas turės visas cėles sveikas ir lygiai dirbančias, butent taip kaip šeimynoje žmonių, kai vienas apserga iš šeimynos narių, namai bus nuliudę ir tos ypatos darbas bus neatsiektas. Ir visi namiškiai jaus sunkumą ir prisidės daugiau vargo. Taip yra ir su žmogaus cėlėmis.

Taigi, mielas brolau lietuvi, paliauk gėręs, ir užlaikyk savo sveikatą. Lai tau alkoholis ne ardo tavo kuną ir lai tavo protas bus švarus. Tada musų tauta bus galinga ir gims žmonės sveiki. Jei randasi koki įstatymai blaivybės, palaikyk juos ir kitiems pasakyk. Ir jai nori, kad alkoholis butų išnaikintas, balsuok už prohibiciją laike balsavimų.

B. F. Kubilius.

DZIMDZI-DRIMDZI artistų maršrutas.

Spalio 17 d. Ansonia, Conn. "Jovalas".
Spalio 18 dieną Bridgeport, Conn.—"Jovalas".
Spalio 19 dieną Bridgeport, Conn.—"Munšeinas".
Spalio 20-tą d. Philadelphia, Pa.—"Jovalas".
Spalių 24-tą d. Philadelphia, Pa.—"Jovalas".
Spalio 25 d. Baltimore, Md. —"Jovalas".
Spalio 28 d. Baltimore, Md. —"Munšeinas".
Spalio 29 d. Baltimore, Md. —"Jovalas".
Spalio 31 d. Elizabeth, N. J. —"Jovalas".
Lapkričio 1 dieną Brooklyn, N. Y.—"Jovalas".
Lapkričio 2 dieną, Bayonne, N. J.—"Jovalas".
Lapkričio 5 dieną Brooklyn, —"Munšeinas".
Lapkričio 6 d. C. Brooklyn, —"Jovalas".
Lapkričio 7 dieną Brooklyn, N. Y.—"Jovalas."
Lapkričio 8 dieną Brooklyn, N. Y.—"Munšeinas".
Lapkričio 9 d. Scranton, Pa.
Lapkričio 12-tą d. Scranton, Pa.—"Jovalas".
Lapkričio 16-tą d. Mahanoy City, Pa. — "Jovalas" ir "Munšeinas".
Lapkričio 21 d. Amsterdam, N. Y.—"Jovalas".
Lapkričio 22 d. Amsterdam, N. Y.—"Munšeinas".

Dar baigiama ruošt vaidinimai: Wilkes-Barre, Kingston, Hazleton, Pa.; Rochester, Scenectady, Niagara Falls, N. Y.; Cleveland, O.; Detroit, Mich.; Pittsburgh, Pa. Chicagon pribus Lapkričio pabaigoje. Maršruto tęsimas bus skelbiamas vėliau. Vaidinimų vieta ir kitos smulkmenos bus žymimos teatro plakatuose.

Principų tvirtumas.

(Paimta iš "Cit—paklausykit")

Principų tvirtumas
Apšvietimo reikia...
Šaukia mokslo vyras,
Kurs nieko ne veikia.
Nuo degtinės tvaiko
Žemaičiai apako....
Skundžias blaivininkas,
Išgėręs koniako...
Aš—žada studentas—
Užsigimiau kaime....
Bet mokslus išėjęs,
Svietur gaudau laimę...
Dieve, man atleiskie!
Meldžias davatkėlė,
Kuri namo grįžus
Pragarą sukėlė.
Kortų išjuokimui
Dainius eiles rašo—
Bet svečių sulaukęs,
Tuoj prie... vinto prašo...
Ei, nutilkit kanklės!
Kas čia beišrodys,
Kaip toli nuo darbo
Stovi musų žodis...

Lumskis Juozas.

Atminimui.

(Skiriu dr. A. Juoselėnaitei)

Užmirštie tavęs, mano miela,
Niekados aš nemanau,
Nes paveržėt jųs mano sielą,
Tad jus atmintie privalau.
Malonu buvo jus pažintie,
Ir laikas leistie taip smagu,
Kad dienos bėgo net nejunti,
Rodos tarp mylimų draugų.
Bet ne ilgai mudu bendravom!
Turėjom greitai persiskirt,
Rodos tik trukių važiavom
Čia, ir sudiev turėjom tart.
Malonu buvo laikas leistie,
Mintimis dalintis išvien,
Bet liudna buvo su jum skirtis
Ir žodį ištartie "sudie".

A. Vilys.

Naujasodis 30—IV—24.

Lėkie mielas.

Lėkie, mielas karvelėli, į rytų šalelę,
Kur atrasi, mėlynasis, manają mergelę.
Ten nulėkęs, karvelėli, tu ją aplankykie,
Ir nuo manęs šitųos žodžius, tu jai pasakykie:
Tegul, miela ji, neliudi, tegul ne vaitoja,
Ašarėlėms skaistų veidą tegul ne rasoja.
Kaip sulauks ji rudenėlio, aš ją atlankysiu,
Aš jos liudną širdelę tada suraminsiu.
Tegul dabar manęs laukia, tegul rami buva,
Ir bernelis mylimasis jos viltyj nežuva.
Taigi mielas karvelėli, tu ją aplankykie,
Ir jos liudną širdužėlę, tu jai suraminkie.

J. K. Urbonas,
Shenandoah, Pa.

Siunčiu šį laiškelį.

Siunčiu šį laiškelį pas seną tėvelį,
Už plačiųjų jurių, už augštų kalnelių.
Mielas tėtužėli, senas baltgalvėli,
Leisk man apsakytie savo vargužėlį.
Oj! sunku man yra svetšalyj gyventie,
Vargo sunkią naštą negaliu pakeltie.
Mielas tėtužėli, manęs pas'gailėkie,
Didžiame man varge, tu mane gelbėkie!

J. K. Urbonas,
Shenandoah, Pa.

LIETUVOS SPAUDOS BALSAI.

KĄ LENKAI PAVAGIA NUO LIETUVOS?

"Trimitas"—Šį pavasarį Lenkijos žemės ukio ministerija sudarė sutartį su Anglijos bendrove Century Trust Limited, kad ji duoda tiesą per 10 metų nuo Rugsėjo 1 d. šių metų kirst okupuotosios Lietuvos girias, žinomas vienu plačiu vardu "Puščios", per tą 10 metų anglai galėsią iškirst Puščioje 25 milijonus kubiškų pėdų miško ir, didumą jo išgabent į užrubežius—į Angliją, o kitą parduot ant vietos nebrangiau rinkos kainų.

Parduotoji Puščia susideda iš 4 atskirų puščių: viena —aplink Baltabokštį, kita tarp Slanimo ir Mostų, trečia tarp Gardino ir Varėnos, ir ketvirta tarp Bokštų ir Lydos.

Pirmutinės dvi puščios yra draugiškos mums gudų tautos nuosavybė, o antrosios dvi musų tautos, Rusijos pripažintame mums, Lietuvos plote. Abidvi tos puščių poras lenkai smurtu užgrėbė nuo gudų ir musų ir ir dabar jomis prekiauja. Šito Lietuvos apvogimo męs niekuomet neprivalome pamirst ir kiekviena proga privalome pareikalaut iš jų atlyginimo už padarytuosius nuostolius.

Situom savo pardavimu lenkai atlieka ne vien vagystę, bet ir bjaurų vandališką bei barbarišką darbą. Jie sunaikina paskutiniąsias Europoje puščias, kurios yra be galo įdomios mokslo atžvilgiu. Tas puščias dar saugojo ir gynė nuo sunaikinimo Lietuvos kunigaiščiai ir karaliai. Net brutališka rusų carų valdžia jas saugojo: nedavė kirst ir globojo jose jau išmirusius visame pasaulyje tik vienintėliai čia pasilikusius gyvulius — taurus (zubrius). Tik negailestingi vokiečiai didžios karės metu pirmieji pakėlė ranką prieš tą lietuvių ir gudų tautos šventenybę, o dabar okupavę lenkai ją nori galutinai sunaikint.

Tos puščios nuo senų senovės buvo jau Lietuvos valstybės nuosavybė. Ten tik vieną kartą per metus medžiojo musų kunigaikščiai. Negalima buvo išvežt iš jos net išgriuvusieji medžiai, kad nepagadint jos prigimties ir nesutrukdyt jos gyvenimo ir augimo.

Na, ir buvo čia graži giria! Smėlynuose begaliniai, žali, kaip rūtos, pušynai, juodesnėje žemėje—eglynai, žemumose ir drėgmėse—lapoti miškai: beržynai, alksnynai, vuosynai, liepynai ir neretai aržuolynai su tukstantmetiniais gauruotais ir gumbuotais medžiais. Jauni medeliai maišėsi su senaisiais ir buvo sudarę vietomis neišeinamus skersai ir išilgai medžių perpintus tankumynus kuriuose veisėsi meškos, bėbrai, šernai, stirnos, briedžiai, ir, pagaliaus, karališkieji taurai, arba zubriai.

Tie tankumynai laikė paslėpę milžiniškas klampynes ir balas, priaugusias rečiausių vaistiškų ir paprastųjų augalų. Iš šitų balų į visas puses bėgo šimtai upelių ir upių, kuriose buv daugybė žuvų,—prie kurių laikėsi daugybė įvairių miško paukščių, kaip slankų, jerubių, tetervinų ir kitokių.

Visos tos keturios puščios užima apie pusę milijono hektarų. Trįs jų—Bokštų, Gardino ir Slonimo, yra Nemuno upyne, o ketvirtoji Baltabokščio — Bugo ir Dniepro upyne.

Vokiečiai 1915 metais užėmę šitas puščias, tuojau nusprendė jomis pasinaudot. Jie paskyrė tuojaus matavimo partiją su kažin kokiu kapitonu Lautenšlageriu priešakyje, kuris tuojau išmatavo tą mišką, suskirstė rušimis ir parėjomis, apskaitė kiek jose yra medžio ir pradėjo savo "darbą". Pastatė 23 lentpjuves, 250 kilometrų siaurųjų geležinkelių, keliatą miško leidžiamųjų bėgių, daug įvairių triobėsių sargams ir tehnikams ir iškirto apie vieną milijoną kubiškų pėdų miško, tarp kurio 100,000 kubiškų pėdų aržuolų, kurių net nesuskubo išvežt ir atidavė į lenkų nagus!

Vokiečiai apskaičiavimais viso tose puščiose buvo apie 30 milijonų kubiškų metrų miško apie 150 milijonų doliarių vertės! Čia rasta augščiausiųjų Europoje medžių po 100 pėdų augščio!

Tą mišką vokiečiai gabeno save geležinkeliais ir upėmis. Iš Gardino-Varėnos puščios gabeno geležinkeliu, Merkio ir Nemuno upėmis; iš Bokštų puščios gabeno Lydos-Mostų geležinkeliu, Beržuona, Nemuno augštupiu; iš Slonimo—Ščara kuri yra Nemuno prietaka ir pačiu Nemunu į Karaliaučių, iš Baltabokščio — Lesnos, Narevo, Narevėlio Bugo ir Vištulės upėmis Giedainius.

Reikia manyt, kad ir lenkai su anglais dabar gabens tais pat keliais. Iš pirmųjų trijų puščių miškas eis Nemunu pro Kauną ir Klaipėdą.

Vyriausias anglų bendrovės narys yra James Calder kurio rankose yra apie 100,000 bendrovės akcijų.

Tas ponas be abejojimo lenkams yra pažadėjęs politišką paramą pas Anglijos valdžią. To pono rupesnin didžiausiame anglų dienraštyje "Times" milžiniška skelbimas apie tą pirkinį ir sumokėta už skelbimą didelį pinigai. Dabar reikia laukt kad tas dienraštis pradės šmeižt Lietuvą ir leist apie ją melus dar labiau, negu tai ikišiol darė.

Kas lenkus privertė padaryt tokį vandališką žingsnį ir parduot tas puščias? Pirmiausia jų ištuštėjusi kasė lėl nuolatinių karių ir pa pirkinėjimų užrubežyje, paskui tai, kad jie nėra tikri jog jie ilgai sėdės tame krašte, dėl to reikia naudoti kuo galima ir pagaliaus kad šitame krašte ir ypač tarp tų puščių eina vietos gudų ir lietuvių sukilimai prieš juos, kuriuos jie norėtų numalšint ir gaut anglų paramą vietos žmonių ir savo tautiškų mažumų smaugimui!

Bet vis tiek keršto deivė Nemezis galanda kinžalą prieš lenkus, o teisingumo deivė Temis su užrištomis akimis laukia lenkams atsvert tai, ko jie savo nuoskaudomis ir grobimo valanda gal daug arčiau yra, negu keno yra manoma!

Puščios Tauras.

VAGONE.

"Lietuvos Kelias"—Daug kam tenka važinėt geležinkeliai, tai kas dažniau važinėja, tam važiavimas nedaro jokio įspudžio. Visai kas kita išsisėdėjusiam miestelėnui. Krustelėjus iš miesto, jam malonus kiekvienas vėjo pustelėjimas, jo akį džiugina kiekvienas naujas reginys, jis greit pastebi, kas kur atsimainė ir gyviau daro išvadas.

Reikia pasakyt, kad lenkų trukiai yra gana gerai sutvarkyti, nesivėluoja ir stotyse mažiau yra trukšmo, kaip kad pas rusus budavo. Cia, matyt, parodė nemaža savo veiklumo naujai išskilę žandarai.

Važiuodamas ilgesnį kelią pastebi, kad bemaž visur taisomos ir statomos naujos geležinkelio stotys. Žinoma, nauji ponai stotis stato savo lenkiškame Zakopanos stiliuje. Nedera jos musų kraštui ir, sulyginus su gretimais nameliais šios naujos muro stotys gražumu neprašoka, pasakyčiau, net neprilygsta.

Taip pat berniškai atrodo stočių viršininkai ir šiaip jau valdžios atstovai. Šiuo žvilgsniu lenkų geležinkeliai yra daug demokratiškesni už senovės rusų, tik su žmonėmis kaimiečiais apsieina daug šiurkščiau. Rusas kalbėdamas su kaimiečiu reikšdavo veide gerumą, nesiraukydavo. Jau to negalima pasakyt apie dabartinius.

Per vagono langą žiurėdamas matai tuos pačius, bet žmonės lyg labiau susitraukę. Gal daugiau vargsta, gal ir degtinės daugiau traukia.

Kas puola akin, tai praretinti arba ir visai iškirsti miškai. Daug iškirto daug dar kerta. Apie Šalčivos lentų, sienojų, įvairių šakų, gi važiuojant per mišką, matai dar baltus, neseniai nukirstų pušių kelmus. Savo vagone turiu vaizdelį. Prie lango sėdi karininkas lenkas, prieš jį jauna, išsipuošusi merga. Šnekučiuojasi apie niekus, tautiškia bemaž kariškas kalba. Tik pravažiavęs keliatą stočių sužinojau, kad dar juodu nebuvo pažįstamu.

Visai kitaip elgėsi turtingai apsirėdžiusi dar nesena žydė. Ji su savim turėjo 10 —12 metų dukterį ir nuobodžiaudama ėmė ją klausinėt, ko ji mokinosi. Dukters esama labai gabios, šauniai apsakinėja rusiškai, ką buvo skaičiusi. Motina vienur kitur ją pataiso.

Tas vaizdelis man rodyte rodė, kaip naudojasi kiekviena minute žydai ir kaip dažniausia niekais praleidžia laiką musiškiai, gi dar blogiau, lenkai.

Kadgi lietuviai greičiau suprastų mokslo reikalą, kaip tai supranta žydai!

Žiuriu per langą ir ką matau: apie Varėną ir Marcinkonis tarp smėlynų stovi vanduo, nematytos balos, žmonės pjauna šieną ir grėbsto iš vandens. Lytingos vasaros esama. Stabterėjus trukiui stotyje, klausiu žmogaus, ar suėmė bent rugius. Atsako: suėmėm, bet jau buvo pradėję žaliuot —visa pusta, kad nors bulbelės nesuputų...

Girdžiu: "odjazd" ir trukis stumiasi pirmyn. Įeina vagonan pažįstamas karininkas. Jis papasakoja, kaip jį ir dar vieną poną šią naktį apvogė. Vagio pasinaudota migdomais vaistais. Daug spėliojimų. Vieni dėl lietuvių rubežiaus spėja, kad čia lietuvių darbas, kad sugriebus dokumentus, kiti pasakoja, kad Valkininko giriose atsiradę padaužų, turbut pabėgusių iš Kauno kalėjimo, dar kiti priduria, kad dabar visur Lenkijoje priviso plėšikų. Už jų nėsą galima naktimis važinėt.

Pavojingiausis kelias esąs Varšavos ir Dęblino. Dabar esą negalima pasitikėt tvarkos žiurėtojais: tiek jų sėdi kalėjime net už žmogžudystes.

Per Gardiną pravažiuojant, matyt, kad daug namų taisoma. Vis dėlto miestas riogso bokštai be stogų, Nemuno naujas rusų statytas tiltas visai pranyko. Laikinai pastatyta medinis tiltas, arčiau prie geležinkelio tilto. Na ir naujas geležinkelio tiltas pasižymi savo augštumu. Nemuno upė nuo tilto atrodo siaurutė. Taip ir veržiasi iš krutinės: plauk Nemunėli į linksmesnę Lietuvos šalelę, papasakok šio krašto vargelius. Atsiminiau, kad Gardino kalėjime jau kelinti metai sėdi burys suimtųjų lietuvių kaimiečių jaunimo Lydos ir, Gardino apskrityse, dar be teismo. Kalėjimas viduryj miesto, tai negali jie pamatyt net gražaus Nemunėlio.

Gardino reikšmė dabar labai sumažėjo. Yra tai apskrities miestas ir priklauso nuo Balstogės vaivados. Aukštesnieji valdininkai susispietė Baltstogėje, tik kariumenė turi savo centrą Gardine. Šiaip lenkų gaivalas yra čia daug silpnesnis už žydų ir baltarusių. Lietuvių pasitaiko, bet nėra susiorganizavę. Už dvylikos varstų nuo Gardino prasideda jau lietuvių gyvenamieji kaimai ir Gardino didesnė dalis randasi šioje Nemuno pusėje. Iš Gardino butų galima susisiekt Nemuno upe su Kaunu.

Toliau už Gardino lietuviui kelionė ne taip įdomi. Vadinamos lenkų kulturos net iki pat Varšavos nematyt. Laukai išdraskyti siaurais šniurais, triobos menkutės apiplyšusiais stogais, žmonės mažo ugio, liesi, lyg kad valgyt neturėtų ką. Gi ties Varšava toki pat smiltynai kaip apie Varėną ir Marcinkonis—tai ir visa, ką šį kartą atsiminiau iš savo kelionės.

Aš.

APIE NATKIŠKIŲ ATSITIKIMĄ.

"N. Tilžės Keleivis"—Policijos tyrinėjimai apie atsitikimus Natkiškiuose nusidavusius 23 Rugpjučio, išrodė kas sekas, koktai paduodame atvirumui, idant išvengus klaidingų kalbų platinimą.

Rugpjučio 23 atsibuvo Kuračio karčiamoje, Natkiškiuose, šaulių susirinkimas, kurs, kaip paprasta, kelias dienas pirm to per "Lietuvos Keleivį" pagarsintas buvo. Šitame susirinkime buvo patronos ir pištulės išduodamos arba išmainomos. Bet tas išdavimas yra dėl to susirėmimo be svarbumo. Visi šaulių sajungos nariai turėjo revolverius, o tai pagal gubernijoj išrašytus ginklų ženklus. Burio vadas patikrino, kad ginklų atsinešimas į susirinkimą paprastas ir reikalingas dalykas buvęs, kadang pagal jam tekusias žinias šaulių burio nariams grumždžiama buvę ir jie užkabinėjami tapę. Tuom pačiu laiku buvo Koppo karčiamoje apie 20 žmonių, tarp jų ir Peiseris bei Scheleris. Peiseris buvo tą vakarą su ratu iš Tilžės parvažiavęs.

Koppo karčiamoj esantieji žmonės dainavo tą vakarą "Deutschland, Deutschland uber alles" ir po tam "Bruder reicht die hand zum bunde". Pagal kelių liudininkų patėmijimus taip rodos, kad Peiseris jau Koppo karčiamoje budamas nešiojosi tuom planu šaulius užpult, nes jis, kaip liudininkai atliudija, pasakė: "Man buvo revolveris prie krutinės dedamas; jeigu šį vakarą aš mirčia, tai mirčia, bet tie turi nuo žemės paviršiaus prapult". Tiems patiems liudininkams jis dar sakė: "Šitą progą, kuri mums Vokietijos duodama, turime išnaudot".

Kas dainavimą pradėjo, nesisekė ištirt. Peiseris ir Scholeris buvo pusgirčiai.

Šaulių susirinkimui pasibaigus, nuėjo Jagstas, Brasas ir Tomušauckis į Koppo karčiamą, idant šį bei tą nusipirkus. Prie tos progos Peiseris bandė su Tomušauckiu vaidą pradėt, nes jis atbuls treplendamas bandė jam ant kojų mint. Peiserio prietelis Adams, stovėjo su bizunu rankoj už Peiserio. Liudininku Brasas ir Jagstas sakosi turėjusiu tą įspudį, kad Peiseris tik to akies mirksnio laukęs, kad įkirst galėtų.

Taip rodosi, kad ukininko sunus Erich Adams pirmąją progą davęs tam susirėmimui per tai, kad jis ne toli Kuračio karčiamos į šaulio Bischoffo ratą įsvyravo, kokstai pagal Bischoffo ir perklausinėtojų jo draugų nuomonę, tyčioms nusidavę, jeib priežastį radus susirėmimui. Jau dabar yra taip gerai kaip išrodyta, kad Adams burio vado brolį su bizunu mušęs yra. Adams tai nuginčija.

Trumpai po atsitikimo su ratu šaulių vadas sušuko: "Jie yra liodavę" (reiškia —revolverius užsitaisę). Murininkas Jonas Spingys, kurs šaulių buriui ne priklauso, sako, kad paskambėjęs šauksmas: "Vyrai, atsitraukite! Vyrai, priprovykit ir šaukite!" Tiesa yra, kad po šito šauksmo keli šauliai liodavo. Šauliai sutariančiai patikrina, kad priešininkus atsikartotinai užprašę atsitraukt ir ne smerktis ant šaulių, prie to patys šauliai traukėsi atgal. Tiesa yra, kad keli šauliai puolė. Ikišiol nesisekė ištirt, ar ir ne šauliai, kurie šičia priešininkų partija buvo, ginklus turėjo, todėl galima įmanytinai ištikimai priimt, o tai ir tuli šauliai pripažįsta, kad tie šuviai vien šaulių paleisti.

Iš ronos, kuri Scholeriui galvoje patiekta, galima įmanytinai ištikimai spręst, kad ji kietu daiktu, bene pištulės kotu pritiekta yra ir kad Bischoffs jam tą priteikė. Bischoffs rods, tai nuginčija, ir sakos tik kumstimi mušęs, bet negal išrodyt, kad iš tikro taip yra, kaip jis sako.

Peiseris sako, kaip lavoną peržiurint persitikrino, 25 centimetrus po kairės pažastės rado šuvį į šoną. Šuvis ėjo pasklipai į apačią. Kulka ne išėjo, ji rodos kyšo dešiniame riete. Bischoffs prie perklausinėjimo patikrino, kad Peiseris jį iš užpakalio aptvėręs. Jis sakos pirmą šuvį į orą paleidęs ir tai daręs dar pirm negu Peiseris jį iš užpakalio apglobęs. Antras šuvis, sako jis, iš netyčių į žemę susmegęs. Nuo apglobimo išsivalnyt jis norėdamas, dešinėj laikomąją pištulę po savo kairės pažastės perkišęs ir paspaudęs. Ikišiol nesisekė išrodyt, kad priešingai nusidavė, bet vis daugiau paaiškėja, kad jis teisybę kalba, sakydamas, kad beatsigindamas tai padarė. Kad šuvis iš visai arti paleistas, matoma ir iš to, kad prie lavono ties rona ir ronoje dar parako liekanų atrasta.

Bischoffs ir Adams tuom tarpu suimti. Dėl išaiškinimo kaip vis lab nusidavė, yra atimti: sermėga ir lypkis nušautojo Peiserio, kaip rodos per Adams paaiškintasis ratas, Bischoffo pištulė su daug patronoms ir Adamso jojimui botagas arba bizunas. Tardymas eina tolyn.

KAS SKAITO "AMERIKOS LIETUVĮ" TAS VISKĄ ŽINO.

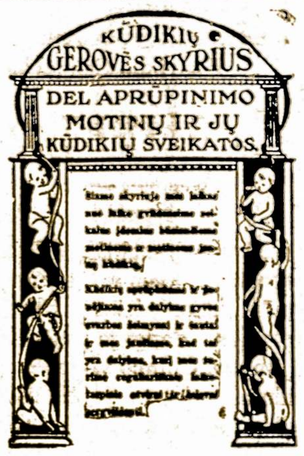

STRAIPSNIS 94

Taisyklingas Maudymas ir Rėdymas Svarbus

Kudikius reikia sykį į dieną maudyt jei gydytojas neįsako kitaip. Rytmetis geriausis laikas (pirm penėjimo), nors galima ir vakare, jei patogu. Kudikio nereikia maudyt bent valandą po penėjimuo, nėgi tuoj prieš išvežimą oran.

Pirm bambos užgijimo reikia tik skepeta nubraukt. Paskui maudyt vanoje. Tą vartojant reikia įšildyt karštu vandeniu, o paskui dapilt kiek reikia šalto. Vanduo turi but tokio šiltumo, kai kunas, apie 98 iki 100 laipsnių Fahrenheit. Patartina vartot termometrą. Jie nebrangus ir butini grieztumui. O jei negalima, tai motina turi patikrint vandenį su alkune. Jei vanduo patogiai šiltas kunui, tai gana. Niekados neliek karšto vandens į vaną kudikiui ten esant, nes yra pavojus nuplikint jo opią odą.

Pirm nurėdymo, pridabok, kad viskas jau butų prirengta. Abrušai, muilas ir milteliai turi but po ranka. Muilas turi but gryniausis, baltas ir be kvepalų. Labai mažai jo vartot, ir svarbu pridabot, kad kudikis butų po maudynei gerai numazgotas, kad muilo nei trupučio ant odos neliktų. Motinos rankos turi but švarios, o drapanose nėreikia špilkų, kad neįdrėskus kudikiui.

Maudant, kudikio galvą reikia plaut pirmučiausia. Pridabok, kad muilo neįeitų į akis. Švarus rankšluostis aprištas ant akių išvengs to.

Įmuilyk galvą gerai ir numazgok pilnai ir greitai visą kunelį su minkšta skepetėle. Po to pilnai numazgok visą odą nuo muilo. Nušluostyk su šiltais minkštais abrusais, netrinant, bet pridėliojant. Jei kudikis atydžiai nusausinamas, tai miltelių labai maža reikia. Grynas talkumas reikia įdulkint tik į odos raukšles, po rankomis ir tarpukišky.

Muštardo maudynės naudingos del nerviškumo ir nemiegojimo. Taisant, reikia pridėt pilną šaukštą muštardos į šešetą galionų šilto vandenio. Kudikį tenai laikyt reikia dvi ar tris minutas, o išėmus gerai nutrint ir tuo paguldyt. Šita metodė paprastai tuoj iššauks atgaivinantį miegą. Nepatartina muštardo maudynė šiltame ore, jei to neįsako gydytojas.

Tėmyk Pavojaus Ženklų Nedapenėjimo

Didžiuma tėvų nedapenėtų vaikų neturi nei mažiausios idėjos, kad jie yra aukos pavojingos padėties. Ar jųs manot, kad vienas trečdalis musų vaikų mokyklose butų nedapenėti ir nedasverti, jei tėvai tą žinotų? Nedapenėjimas visados veikia paslapčioms. Visą sistemą galima pakast, jei nebus ganėtino skaičiaus sotybės maisto, bet tas kasimas eina taip išlėto, kad motinos ne tuoj jį pastebi.

Apsaugok savo vaiką pridėliodamą Borden's Eagle Pieną prie jo kasdieninių valgių. Neseniai vesti eksperimentai tarpe mokyklos vaikų parodė, kad Eagle Pienas ypatingai veikia gydant nedapenėtus.

Perskaityk atydžiai šituos straipsnius kiekvieną savaitę ir pasidėk at-

JEI tavo kūdikis gauna tinkamą maistą, tai jis augs stiprus ir sveikas. Eagle Pienas yra priimtas maistas kūdikiams per 63 metus ir išauklėjo tūkstančius kūdikių į stiprius ir sveikus vyrus bei moteris.

Jei nežinai kaip vartoti Eagle Pieną, prisiūsk mums šitą paskelbimą ir mes jums pasiūsime penėjimo instrukcijas, Kūdikių Knygą ir kitokias brangias informacijas, dykai.

THE BORDEN COMPANY
BORDEN BUILDING NEW YORK
No. 1.

Išplatinkime Amerikos Lietuvį nuo dabar iki Kalėdų, pasidarbuokime!

Mes duosime kiekvienam gražias dovanas kas prikalbins mums naujų skaitytojų. Mes apdrausime kiekvieną ant 1000 dolerių, kuris tik primokės 75c. viršaus prie savo prenumeratos. Seni skaitytojai taip-pat gali apsidraust damokėdami 75c. prie savo prenumeratos Apdrauda 1000 dol. mokama:

	Vertė pirmais metais apdraudimo	Vertė auga kiekvienais metais po	Vertė po penkių metų
GYVYBĖS NETEKIMUI	$1000.00	$100.00	$1500.00
ABIEJŲ AKIŲ NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
ABIEJŲ RANKŲ NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
ABIEJŲ KOJŲ NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
VIENOS RANKOS IR VIENOS KOJOS NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
VIENOS RANKOS ir VIENOS AKIES NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
VIENOS RANKOS NETEKIMUI	500.00	50.00	750.00
VIENOS KOJOS NETEKIMUI	500.00	50.00	750.00
VIENOS AKIES NETEKIMUI	500.00	50.00	750.00

(Apdraudos vertė auga su kiekvienais apsidraudimo metais).

Kviečiame musų senus skaitytojus pasinaujint savo prenumeratas. Meldžiame labai gražiai panaujint prenumeratas, užrašytas giminėms į Lietuvą. Lietuvoje esančius apdraust negalime. 75c. yra visa mokestis už apdraudą ant viso meto. Pas Daktarą nereikia eit ant egzamino, pasakykit mum, mes prisiųsim aplikaciją. Rengiame gražius kalendorius Naujų Metų dovanoms, kuriuos kiekvienas gausite. Meldžiame labai gražiai visų pasidarbuot. Su guodone,

Amerikos Lietuvis 15 Millbury Street Worcester, Mass.

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

Motinų pensijos įstatymas. Svarbus legislacijos dirvoje įstatymas Suvienytose Valstijose per pastaruosius dešimts metų, yra taip vadinamos Motinų Pensijos Įstatymai. Keturias dešimts dvi valstijos išleido taip vadinamus "Motinų Pensijos Įstatymus", nors šie įstatymai neparupina motinoms pensijų. Bet jie parupina fondą, iš kurio duodami pinigai motinoms, ir jos sunaudoja juos išmaitinimui savo vaikų, kurie kitaip neturėtų normališko naminio gyvenimo, ir turėtų daug nukentėt, nes motinos negalėtų sykiu uždirbt pinigus jų išmaitinimui ir prižiurėt juos namuose.

Pirmas motinų pensijos įstatymas buvo išleistas Missouri ir Illinois valstijose 1911 metuose. Pirm to laiko, motina, kuri numirus jos vyrui, ar kitai kokiai nelaimei atsitikus, negalėdavo išmaitint savo vaikų, negalėdavo gaut jokios pašelpos iš valstijos, nebent ji sutiktų savo vaikus atiduot į valstijos įstaigą, kur valstija duodavo lėšas.

Rupestingi žmonės pradėjo suprast, kad valstijos pinigai budavo išduodami įstaigoms, kad apmokėjus už vaikų priežiurą, kurie galėję namie gyvent, jei tie pinigai butų buvę duodami motinai. Šis supratimas privedė prie motinų pensijos įstatymo.

Vėliau pradėta suprast, kad pašelpa turi but duodama tiems vaikams, kurių motinos nėra našlės, bet apleistos iš priežasties, kad tėvas yra kalėjime ar pabėgęs, ar nepilnaprotis, arba nelaimingai sužeistas, taip kad jis daugiau negalės uždarbiaut. Dvidešimts penkios valstijos duoda pašelpą našlėms ir kitoms motinoms: Arizona, Arkansas, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Louisiana, Maine, Massachusetts, Michigan, Missouri, Montana, Nevada, New Hampshire, North Carolina, North Dakota, Ohio, Oklahoma, Pennsylvania, South Dakota, Tennessee, Vermont, Washington, West Virginia ir Wyoming.

Nekurios valstijos duoda pašelpą netik motinoms, bet ir kitoms giminėms, kuriems vaikų priežiura pavesta. Coloradoje tokia pašelpa duodama motinai arba kitai kokiai paskirtai ypatai. Minnesotoje, pamotė ar močiutė gali gaut pašelpą. New Yorke, jei motina yra mirus, kokia kita giminė, ar tai teta, dėdė ar tėvų tėvai, gali gaut pašelpą. Kitos valstijos, kurios duoda pašelpą giminėms, yra: California, Delaware, Florida, Idaho, Nebraska, New Jersey, Oregon, Virginia, Rhode Island ir Wisconsin.

Nekurios valstijos reikalauja pilietybės tų ypatų, kurioms pašelpa duodama. Dešimts valstijų reikalauja, kad pašelpą gaunantis butų išgyvenęs paskirtą laiką toje valstijoje ar apskrityje, ir taippat turi but pilietis šios šalies: Arizona, Arkansas, Connecticut, Illinois, Minnesota, Montana, New York, Oregon, West Virginia, ir North Dakota. Trįs valstijos, kurios neturi jokių reguliacijų kaslink pilietybės ir gyvenimo: Indiana, Michigan, ir Vermont. Kitos 29 valstijos reikalauja paskirtą gyvenimo laiką toje valstijoje ar apskrityje, bet nereikalauja pilietybės.

Penkiose valstijose reikalaujama, kad motina butų pilietė. Tos valstijos yra: Arizona, Arkansas, Connecticut, Oregon ir West Virginia.

North Dakotoje, jei motina nėra pilietė, turi turėt paduotą aplikaciją tapt piliete. Illinojuje jei dar nepilietė, turi but pridavus savo aplikaciją dėl pilietybės, ir pašelpos duodama tiktai Suvienytose Valstijose gimusiems vaikams. Minnesotoje, tėvas ar motina turi but padavę aplikaciją tapt piliečiais. Montanoje motina turi but padavus aplikaciją, nors metus laiko pirm pašelpos reikalavimo. New Yorke pašelpa duodama motinai, kurios vyras išgyveno du metu toje valstijoje prieš mirsiant arba buvo pabaigęs aplikaciją nors penkiais metais prieš mirsiant. Jei svetimžemė motina yra išgyvenus penkis metus Suvienytose Valstijose prieš pašelpos reikalavimą, ir turi padavus pilietystės aplikaciją tapt piliete, ji turi tiesą pašelpos gaut, nežiurint ar jos vyras turi visus reikalavimus išpildęs, ar ne. Vienok, abiejuose atsitikimuose pašelpa duodama tiktai vaikams, gimusiems Suvienytose Valstijose.

Yra šešios valstijos, neturinčios motinų pensijos įstatymų—New Mexico, Mississippi, Alabama, Georgia, South Carolina, Kentucky ir Kolumbijos Distriktas.

Pirmieji įstatymai duodavo mažai pašelpos, nekuriuose atsitikimuose nedaugiau kaip penkis ar dešimts doliarių per mėnesį vienam vaikui. Nekuriose valstijose, daugiau nėra duodama, bet yra mėginama pravest didesnę pašelpą, atsižvelgiant į šeimynos reikalavimus.

Informacijos apie įstatymus atskirose valstijose galima gaut iš valstijos agenturos, arba agenturose įstatymais rupinančiomis.

Moters ir šeimynos užlaikymo problema.

Paprastai, vyras turi užlaikyt savo moterį nuo dienos, kuomet ją veda, iki tas vedimas užsibaigia mirimu ar persiskyrimu. Tą kiekvienas vyras turi žinot prieš vedant. Tas nereiškia, kad vyras turi turėt ir praleist dideles sumas pinigų, tik reiškia, kad moteris turi gaut gyvenimo reikalingumus. Nėra taisyklių, kurios paskirtų reikalingumus. Suprantama, kad tas reiškia namus, maistą ir drabužį. Bet tas viskas priguli nuo vyro algos arba nuo jo finansų ir nuo aplinkybių, prie kurių pripratę gyvent. Suprantama, vyras turi nupirkt viską, bet tai priguli nuo aplinkybių, ar jis turi pirkt automobilį arba nustatytos kainos namą. Kaikuriuose namuose reikia turėt tarnus, kituose ne.

Mirtis vieno arba kito, perskyrimas, ir moters prigavingumas gali užbaigt tą užlaikymo užduotį. Reikia truputį paaiškint apie moters prigavingumą. Vyras negali atsisakyt užlaikyt moterį, jeigu jie visuomet barasi. Paprastai moters prigavingumas ir faktas, jog apleidžia savo vyrą be priežasties, kas yra priežasčia vyrui atsisakyt užlaikyt ją. Bet yra daugelis aplinkybių, kurias įvairios valstijos ne vienodai sprendžia. Bet vistiek turi but labai svarbių atsitikimu, kuris užbaigtų užlaikymą. Jeigu vyras peržengia moterystės įstatymus, ar apleidžia moterį, vistiek ją turi užlaikyt.

Dabar turime pažiurėt ką moteris gali daryt ir kaip prižiurėt savo tiesas. Tas priguli nuo to, kur jos vyras randasi. Jeigu vis su ja gyvena ir atsisako ją užlaikyt, gali but pašauktas prie teismo ir priverstas atlikt savo užduotį. Daugelyje miestų yra teismai "Domestic Relation Courts", kurie ima tik tokius atsitikimus. Kituose miestuose advokatas arba skundėjas gali reikalą perstatyt kriminališkam teismui. Bet yra sunkiau, kuomet vyras pabėga. Pirmiausia reikia jį sugaut ir tada turi užmokėt. Daugelį sykių vyras pasodinamas kalėjimas, kuomet neužlaiko savo šeimyną. Miestuose labai lengva rast budas kaip tą atsiekt. Kuomet vyras žiaurus, kad ji turi jį apleist, jis vistiek turi ją užlaikyt. Žinoma, moteris turi irgi priedermes atlikt. Ji turi atlikt savo dalį darbo, prižiurėjime namų. Kuomet apleidžia savo vyrą be priežasties, vyras neturi ją užlaikyt.

Tėvo priedermė kaslink vaikų užlaikymo, skiriasi nuo žmonos užlaikymo. Ta priedermė prasideda, kuomet vaikas gema ir jis turi jį užlaikyt kol numiršta, arba kol pats gali save užsilaikyt, tai yra, kuomet sulaukia pilnų metų. Daug valstijų turi įstatymus, kurie pripažįsta vaikų uždirbtus pinigus tėvui, taip ilgai, kol gyvena po tėvo stogu.

VĖJO MALUNAS.

Rašo kas moka ir kas nori.

Iš lietuviškų dirvonų

Čiučiukagi. Pas mus buvo labai garsios prakalbos. Sakau "gasios", nes jos buvo girdimos visuose kampuose, ir tai girdimos dviejopai. Vieną kartą girdėjosi kalbėtojus sakant: "Čia liks tik raugas, na-(ir)-jienos, vilnonis ir daugiau nieko". Kitą kartą girdėjosi tuos pačius kalbėtojus "pyškinant" kitaip: "Čia neliks nė raugo, nė na-(ir)-jienų, nė vilnonio". Iš to aiškiai suprantama kaip blogai žmonėms turėt dvi ausi. Jei jie turėtų po vieną ausį, prakalbos visuomet išeitų vienodos, o dabar... viena girdi vienaip, kita—kitaip.

Tai taip.

Var-varvinamės. Musų dirvono pilietės ir piliečiutės su pilietytėmis (tai tokios žolės, kurios auga per žiemas ir vasaras) labai "susirupino" nauju daktaru, ir dar labiau rupinasi žinodamos, kad jis ne ženotas. Suprantama, dėl to pasidaugins reikalai, o dabar vakarams einant ilgyn, ir žiburio reiks sudegint daugiau.

Žinoma.

Bruklys. Nežinau ar kur kitur lietuviai taip elgiasi kaip musų dirvone. Čia jie tik vedasi ir vedasi, susikabinę: už krutų, už plaukų, už skvernų, už rankovių ir kaip tik papuola. Kur jie vedasi, ką čia ir supaisėsi! Apsiveda, atsiveda, nusiveda, prasiveda ir vis vedasi, ir vis lietuviai vedasi: Grand gatve, per Williamsburgo rinką, į Drikst gatve pro Laisvės langus, pr Garso duris, pro Vienybė namą ir vėl Grand gatve Vedasi ir vedasi. **Špokas**

Baltamargė. Kol buvo visiems šilta, tai pilietės gyveno vakacijose (tik jau ne manykite apie lietuviškas blykes, nes mųs dirvonas yra Amerikoje, kur audeklus niekas naktimis ne gano), o kaip gamta, užvalgius rugščiųjų obuolių susiraukė, tai jos vėl sugrįžo į "hauzas". Jas pasitikt susirinko visoki piliečiai ir pilietukai, ir visi šoko, juokėsi ir visaip prirėkavę, lermo pridarę išsiskirstė su geriausiais upais, pasidžiaugiant, kad pilietės sugrįžo iš vakacijų (ne nuo blykių). **Ožkaganis.**

Dratakojis. Mųs dirvono vienas nusipirko "armobilą". Pažymėjimui taip svarbios šventės savo gyvenime, pasirengė ekskursiją į Kvylandą. Ten nuvažiavęs išbučiavo visas pilietes (o vieną daugiausia) ir parvažiavo namo. Dabar jis jaučiasi kaip po užgavėnių. Tegul jam tas viskas bus "ant sveikatos". **Čiulkinis.**

Var-varvinamės. Pas mus buvo labai graži "bobų vasara", kol "Dzimdzi-Drimdzi" ne atsilankė. Kaip dzimdzi-drimdzininkai pasisuko, kaip jie ėmė "ūnes" krėst, ir kaip mųs "piliečiai" ėmė juoktis (o juoktis jie labai mėgsta), tai juokėsi ir juokėsi, kol nuo jų juoko oras gavo vidurių suliuosavimą, "pagavo šaltį" ir labai susirgo, taip labai, kad net visiems pasidarė šalta.

Štukorius.

KIBIRKŠTĖLĖS.

Taigi, taigi. Moterių tiesų lygybė su vyrų tiesomis, kaskart didesnė darosi. "Pilės" jau ant arklių jodo, su revolveriais kelią pastoja, šnapsą dirba, per langus landžioja, pusnuogės vaikščioja, plaukus kerpa, kaklus skuta (sako, kad kitą metą jau ir barzdas skus). Žodžiu sakant, jos taip progresuoja kaip ir vyrai. Kaužin, ar jos ir vyrus užpuldinės su tam tikrais tikslais, kaip ikišiol vyrai jas užpuldinėja? —D.D.D.

×

Na, Žyvatkausko žodžiais sakant: Vyručiai, moterėlės, pasakykite, kurie lietuvių tautai daugiau pasitarnauja: Ar tie kunigai, kurie lietuvių parapijinėse mokyklose laiko svetimtautes minyškas ir lietuvių vaikus mokina tik angliškai, ar tie lietuviški laikraščiai, kurie savo puslapius dengia angliškais skaitymais? A?

—K.P.M.

×

"Tautinis" ir "politinis" 'ai reiškia, kad yra nulipinas iš tautos, ar politikos. Lietuva turi savo "politinius" ir "tautinius" karus. Sakau, tik ta Lietuva ir išradimų šalis! Štai, garsus "amerikonai" karus dirba iš medžio, blekių, dratų, audeklų, skurų ir visokių geležgalių, o čia, žiurėkite, atsirado koki ir tautos išnaudotojai! —K.P.M.

×

Nors žmogus ir yra "sutvertas ant Dievo paveikslo", bet vistiek jis yra keistas. Jis pyksta, jei į jį kas šauja "iš strielbos", bet žiurėkit kaip jis mėgsta šaudyt į kitus: zuikius, briedžius, meškas, vilkus, antis, žasis, ir į viską, apart savęs. Ir dar kaip pyksta, jei šaudamas ne nušauja!

—XXX.

Gudrus Teisėjas išgelbėjo Seimyną.

Namų svininkas užganėdintas Visi linksmi!

Tula lenkų šeimyna New Yorke nesenai buvo pašaukta į teismą, kuriame ėjo byla dėlei jos išvarymo iš namų. Principialiais liudininkais buvo keli kaimynai, kurie skundėsi, kad jie nuolatos yra erzinami verkiančių kudikių šitos lenkiškos šeimynos apartamente. Kaimynai tikrino, kad jie negali net naktimis miegoti dėlei to kudikių verksmo ir todel prašę namų savininko išvaryti šią lenkų šeimyną is tų namų.

Teisėjas išklausęs verkiančių kudikių motinos pasiteisinimo, kad ji negalinti verkiančių vaikų nutildinti, nes jie verkia kankinami mėšlungio, pacinančio nuo vidurių dieglio ir užkietėjimo ir ji nežinanti kaip jiems pagelbėti. Išmintingas teisėjas įsakė jai tuojaus nueiti į aptieką, nusipirkti už 35c. bonką BAMBINO ir jo duoti kudikiams, kuomet tik užeis tie skausmingi simptomai. Teisėjas bylą sulaikė 10 dienų, o motina padarė viską kaip buvo įsakyta. Dabar kudikiai naktimis jau neverkia, kaimynai yra užganėdinti, namų savininkas ištraukė bylą ir visi sau linksmai gyvena.

BAMBINO yra kudikių geriausiu draugu. Kudikiai mėgsta jį! Jie net prašo daugiaus!

(Paskelbimas)

VIETOS ŽINIOS

Aušrelė prašo paskelbt, jog ateinančioje pėtnyčioj, 17 d. Spalio, 7:30 vakare yra šaukiamas vaikų susirinkimas. Susirinkimas įvyks Aušrelės salėje. Tėvai privalo savo vaikučius tą vakarą išsiųst iš namų, į laiką.

Žiurkė užpuolė mergaitę Katrė Brennan, aštuonių metų amžiaus, gyv. savo tė vų namuose po No. 33 prie Rudolph gatvės, pasirengus mokyklon, atsisėdo prie stalo užvalgyt. Jai valgant, ant stalo užlipo didelė žiurkė, kurią mergaitei nuo stalo baidant, ta šoko arčiau ir perkando kairį veidą, ir nušokus nuo stalo pasislėpė.

Rengkitės į spektaklį. Ateinančiame ketverge, Spalio 16, 8 valandą vakaro, Lietuvių salėje įvyks Aušrelės spektaklis: bus vaidinta dvi komedijos, beje: "Undinė" ir "Kas bailys". Tai pirmutinis vakaras Aušrelės šį rudenį. Visi worcesteriečiai privalo kuoskaitlingiausia susirinkt, kad pamatyt ko aušreliečiai per vasarą išmoko. O išmoko jie, kaip girdėt, labai daug. Nagi, visi, kai vienas—į Aušrelės vakarą, ketvergo vakare!

Report.

Visur sekasi. "Dzimdzi-Drimdzi" artistai su savo vodaviliais dabar lankosi Conn. valstijoje; praėjusioje savaitėje jie buvo Hartforde ir New Britaine, šią savaitę lankys kitas kolionijas. Kaip rašoma, visur sekasi kuogeriausia; publikos susirenka tiek daug, kad reikia stebėtis kaip patiems artistams taip ir vakarų rengėjams. Kurie pirmiau niekur nesilankydavo, visi dadabar eina pamatyt "Dzimdzi-Drimdzi" vodavilį.

Kelsis naujon vieton. Kiek teko girdėt, Aušrelė keisis naujon vieton, viršun Boston restauracijos, prie Millbury gatvės, nes dabartinė vieta pasirodė perankšta ir labai ne patogi. Naujoj vieta kiek didesnė ir turi šiokius-tokius patogumus. Persikėlimas įvyks ateinančiame mėnesyje, išsibaigus sutarčiai su dabartinės vietos savininku. Sakoma, jog persikėlus naujon vieton Aušrelė pradės rengtis prie didelio veikimo šiai žiemai.

Koresp.

Vaidins komediją. Vietiniai sandariečiai rengiasi suvaidint dviejų aktų komediją "Ne padėjus nėra ką kast". Aktoriai jau surinkti ir mokinasi roles. Apie laiką, kada bus vaidinimas ne teko girdėt. Pats veikalas yra be galo juokingas ir į vaidinimą kiekvienam verta nueit, nes bus iš ko iki sočiai pasijuokt, matant kaip kriaučius prigavo zakristijoną, ir vieton "skarbo" užvertė jam ant pečių maišą paprastų akmenų, kuriuos nė krapyla, nė maldo iš lotyniško kalendoriaus pinigus paverst ne stengė.

Koresp.

S.L.A. 318 kuopos nepaprastas susirinkimas įvyks ateinančioje nedėlioje, 2 valandą po pietų, Aušrelės kambariuose, po No. 12½ prie Millbury gatvės. Turint jau čarterį, šiame susirinkime bus priimama mokesčiai, todėl nariai, kurie už Spalio mėnesį dar nėsate užsimokėję, malonėkite į šį susirinkimą atsilankyt ir savo mokesčius užsimokėt, kad ne likus suspenduotais ir tuomi apsisaugojus nuo sulaikymo pašelpos ar pomirtinės. Apart mokesčių, bus visa eilė tarimų, kuriuose reikalinga visiems nariams dalyvaut. Ateidami, nepamirškite atsivest ir kandidatų, norinčių prisirašyt prie S.L.A. 318 kp.

Valdyba.

Nuteisė policistą. Policistas R. M Coski, kuris pasiskolino nuo A. J. Morris automobilį porai valandų pasivažinėt po miestą ir vieton to išvažiavo į Conn. valstiją ir iš ten sugrįžo tik į trečią dieną, teismo likosi pasmerktas dviem mėnesiam kalėjiman už tai, kad iš miesto išvažiavo be automobiliaus savininko leidimo. Coski teisinasi susirgimu ir todėl negalėjimu greitai sugrįšt, ir ne sutikdamas su teismo nusprendimu, padavė apeliaciją.

Rengia susirinkimą. K. K. K. organizacija rengia susirinkimą prie Worcesterio, kuris įvyks 18 dieną šio mėnesio, tik negauna susirinkimui vietos. Tulas C. B. Jordan bandė nusamdyt New England Fair Grounds dirvoną, bet nenorėjo pasakyt kokiam tikslui dirvonas samdomas. Klausiant jo ar tis yra klanas, užsigynė, gi klausiant kam dirvonas jam reikalingas, jis sakėsi nežinąs. Patėmijus, kad yra kvaila samdyt vietą nežinant kam, jis atsakė šiurkščiai: "Tai mano dalykas ir aš ne privalau viską visiems pasakot". Taip ir negavo nieko.

Kaip lietuvės nyksta. Vietinis photographas p. Jonas Černius pasakoja, jog per praėjusią vasarą Worcesteryje, tik kiek jam yra žinoma, dešimts lietuvių ištekėjo už svetimtaučių (daugiausia airių, kuriuos lietuviai mėgsta vadint tai "amerikonais" tai "jankiais") ir kiek girdisi, ne toli antra tiek rengiasi dar ištekėt, taipgi už svetimtaučių. Tokiu budu lietuvės nyksta iš lietuvių tarpo ir tuomi lietuvių skaitlius mažėja.

Kolumbo šventė. Praėjusioje nedėlioje buvo švenčiama Amerikos atradėjo Kolumbo šventė. Po pietų mieste atsibuvo paroda, kurioje dalyvavo Kolumbo vyčiai ir itališkos draugijos. Kadangi Kolumbas švenčiamas Mass. valstijoje, tad pačios dienos šventimas iš nedėldienio perkelta į panedėlį ir tą dieną visos pramonės su įstaigomis įstaigomis buvo uždarytos.

Važiuoja į Bostoną. Ateinančioje nedėlioje Bostone atsibus Sandaros pirmo apskričio suvažiavimas, į kurį delegatai ALTS. 16 kuopa siunčia keturias ypatas: J. Pelecką, K. Zurlį, F. Juzėnaitę ir O. Ramanauskaitę.

"AUŠRELĖS TEATRAS!"

KETVERGO VAKARE, SPALIŲ 16 D.,

8-tą valandą,

Lietuvių Svetainėje, 29 Endicott gatvės,

Bus suvaidinta trijų veiksmų drama

"UNDINĖ"

parašyta **Kazio Puidos,** žymiausio šių dienų lietuvių literato, kurioje nupiešiama vargai lietuvių pakęsti atgavime savos laisvės; dviejų veiksmų komedija—

"KAS BAILYS?"

kurioje yra daugiau juokų, negu bile kitoje komedijoje perstatytoj Worcestery.

Pertraukose bus išpildytas įvairių dainų ir muzikos programas, kuris bus begalo turiningas. Kaina bilietų yra gana pigi.

Visus kviečia AUŠRELĖ.

Merginos — Jusų Rupesčiai Užsibaigė!

Buvo laikai, kuomet niekas nežinojo kas yra pleiskanos ir kaip nuo jų atsikratyti. Šiandien yra visiškai paprastu dalyku užlaikyti savo plaukus ir galvos odą švarioje ir sveikoje padėtyje.

Ruffles

ištepant galvą kas vakaras einant gulti per savaitę ar dešimtį dienų, sunaikins pleiskanas ir paragins jusų plaukų augimą. Po to naudokite Ruffles tik retkarčiais sulig reikalo ir daugiau neturėsite jokių nesmagumų su pleiskanomis.

Bonka 65c. aptiekose, arba už 75c. prisiunčiame stačiai iš dirbtuvės.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N.Y.

Antanas J. Milleris,
Lietuvis Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

"Skrom," P. Lipnevičiaus išrasta gyduolė dar esant jam Lietuvoje.

NEPASIDUOKITE REUMATIZMUI!!!

Reumatizmas dabar labiausiai žmogui įkirėja, kada oras nuolat mainosi. Bet nepasiduokit! Gyduolės "Skrom" yra pagydę daugelį žmonių, kuriems pinigų ir laiką sutaupino. Šimtai žmonių pasigelbėjo vartodami "Skrom". Jų pavardes ir adresus mes jums prisiųsime del persitikrinimo. Jeigu jus sergate reumatizmu, nepasiduokite. Rašykite pas mus, mes prisiųsime šių stebuklingų gyduolių. Nelauk ir nekentėk be reikalo. Bonkutė "Skrom" 1 dol., su prisiuntimu $1.25.

M. Paltanavičia,
15 Millbury st., Worcester, Mass

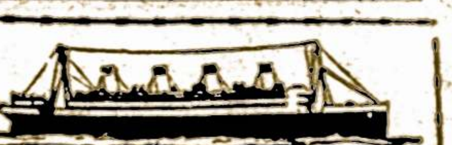

GREITA KELIONĖ Į LATVIJĄ!

WHITE STAR LINE

Greičiausis Kelias į Lietuvą!

N. Y.— Cherbourg—Southampton.

Išplaukimai kas subatą. Milžinai laivai Majestic, Olympic, Homeric. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

AMERICAN LINE
WHITE STAR LINE

N. Y.—Plymouth—Southampton—Cherbourg—Hamburg.

Reguliariški išplaukimai. Puikus, dideli, greiti laivai. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

RED STAR LINE

N. Y., Plymouth, Cherbourg ir Antwerp.

Dažni išplaukimai. Lapland ir Zeeland.

Visos uždarytos, privatiškos kajutos. Geras valgis ir visi patarnavimai. Kreipkitės prie vietinių agentų, ar į

Passenger Department,
84 State St., Boston, Mass.

Lietuviška Valgykla

Ir Sykiu Keptuvė!

Kepame keksus del Vestuvių, Varduvių ir Balių. Taipgi patarnaujame pirkime ir pardavime namų, farmų ir biznių. Savininkas—

J. DABRILA,
56 Green Street, Worcester, Mass.

PRANEŠIMAS!

Pranešu Gerbiamiems Lietuviams, kad atidariau MUZIKOS MOKYKLĄ, kurioje yra mokinama: Piano, Dainavimo ir Harmonijos (kompozicijos). Todel yra kiekvieno tėvo ir motinos priederme duot progą savo sunui bei duktei susipažint su muzika.

Prekia už mokinimą yra pigi, nes žinau, kad kiekvienam darbininkui yra sunkiai centas uždirbtas, todel padariau kiek galėdamas žemiausią kainą už lekcijas.

Mokinimas atsibuna dienomis ir vakarais ir reikalui esant einu duot lekcijas į stubas. Pamokų reikale kreipkitės šiuo adresu:

IGNAS PERMINAS
Muzikos mokytojas.
49 Vernon St. Worcester, Mass.

Worcesterio
PENKIŲ CENTŲ BANKA,
316 Main Street,

Turtas — $22,500,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryto iki 1 val popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

Reikalaukit musų Naujo 1925 metų knygų katalogo

"Dirva"

Mokslo, Literaturos ir Politikos Savaitraštis

Išeina penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams $2.00
Lietuvon metams $3.00
Pusei metų pusė kainos.

"Dirva"
3352 Superior ave.,
Cleveland, O.

"Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus Ameriką.

Atsiųsk tiktai 85 centus

O gausi vaistų nuo nervų, išgasties, nuomario, klajojimo, bemiegės, galvos skaudėjimo, ausyse užimo ir visokių nervų nusilpnėjimo. Naujausis sapnininkas su daug paveikslų, apdarytas $1.50. Taipgi mes užlaikome didžiausią krautuvę visokių lietuviškų žolių ir šaknų su lietuviškais nurodymais, kaip vartot. Geriausia Trejonka 60c. pakelis. Atsiųsk 10c., o gausi visokių žolių ir knygų katalogą. Reikalaujam agentų pardavinėjimui musų visokių žolių.

M. ZUKAITIS,
451 Hudson Ave., Rochester, N. Y.
(30—4)

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas ir akinių pritaikintojas.
447 BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Kalėdoms Ekskursiją į Lietuvą!

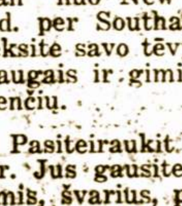

P-nas A. V. Bisca, Suvienytų Valstijų Linijos rengia specialę Kalėdoms Ekskursiją į Lietuvą. Pasažierai išplauks ant didžiojo "Leviathan" nuo New York'o, Gruodžio 6 d. per Southampton'ą. Jus pasieksite savo tėvynę laiku sueit su draugais ir giminėmis, del Kalėdų švenčių.

Pasiteiraukit šia ekskursija dabar. Jus gausite mažiausiomis lėšomis, švarius, puikius kambarius, geriausį valgį, didelius ir priimnius publikos kambarius ir mandagų patarnavimą per visą laiką.

United States Lines,
45 Broadway, New York
75 State St., Boston, Mass.
Valdantieji Operatoriai del
U.S. SHIPPING BOARD.

PARSIDUODA

NAMAS 2 šeimynų, banė, garadžius, vištininkai, sodas, 80 vištų, karvė, 1½ akro daržovėms žemės, arti ateit į miestą; kas pasiskubins pirkt, tas ir laimės. Kaina $6000.

NAMAS 5 ruimų, banė, garadžius, vištininkas, sodnas, 1½ akro daržovėms žemės, arti Greenwood St. Kaina $4000.

FARMA 35 akrai žemės, sodnas, miškas, 8 ruimų namas, banė, vištininkai, 2 arkliai, 2 karvės, 80 vištų, šienas, įrankiai, 1½ mailės iki fabrikų, mainysiu ant mieste properties.

TURIU DAUG didelių ir gražių farmų, bei mieste namų. Turiu gražų štorą del kostumeriško kriaučiaus, vieta puiki del biznio. Kreipkitės su nauju antrašu:

JONAS BUROKAS,
96 Ward ir Wade Sts. Worcesteryje.

PARSIDUODA.

PARSIDUODA keturių kambarių rakandai—kuknios, valgomojo ir dviejų miegamų kambarių. Metai laiko, kaip pirkti. Gerame stovyje.

18 LUNELLE STREET,
(ant antro augšto) Worcester, Mass.
(41—42)

PAJIEŠKAU brolio Prano Norkaus iš Skretiškių kaimo, Akmenės Parapijos Šiaulių apskričio, 16 ar 17 metų atvažiavo į Philadelphia, 1914 metais išvažiavo kitur. Meldžiu paties atsišaukt ar kas žino pranešt apie jį. Už suteikimą antrašo ar žinios apie jį, duosiu $5.00 atlyginimo.

Ignas Norkus,
76 Herman St., Rochester, N. Y.
(41—42)

Naujas Lietuvis Graborius
JUOZAS J. DIRSA

Geriausiai patarnauja už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jųs draugą arba giminę, kreipkitės prie manęs.

Nuo rugpiučio 1, J. DIRSA perkraustė ofisą į naują vietą, po numeriu:—

13 Ellsworth Street.
Tel. Cedar 4953.

Tel. Park 2470

BEN. MENDELSOHN,
Advokatas

ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoj, taip Europoj.

390 Main St., Room 391—932,
Worcester, Mass.

JONAS CIVINSKAS

Perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, veža anglius ir persamdo trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:

340 Harding St. Worcestery.
Tel. Park 4156.

Dykai nuo patrukimo kenčiantiems.

Nedėvėk diržo—išvengk pavojingų operacijų.

STUART'O LIMPANČIOS PLAPAO PADUŠKAITĖS yra skirtingos nuo parišamo diržo, jos yra išlaukinės gyduolės, limpančios prie kuno ir duodančios sustiprinimą toms kuno dalims, kurioms reikalinga. Neturi jokių šniurų nei sprendžinų. Nenuslenka ir neatsiremia į kaulus. Tukstančiai šiomis paduškaitėmis gydosi namie, nesutrukdami nuo darbo ir daugelis praneša, jogei šitokiu budu išsigydo. Minkštos kaip mošastas—lengva pridėt—nebrangios. Už jas gauta auksinis medalis Romoj. Grand Prix medalis Paryžiuje ir garbingas paminėjimas Panamos ekspozicijoje, San Francisco. Procesas atsitaisymo yra naturalis ir daugiau nereikia dėvėt diržų. Mes prirodysim tai pasiųsdami jum Plapao išbandymui visiškai DYKAI. Nesiųsk pinigų, tik parašyk mums. (—)

Plapao Laboratories,
3057 Stuart's Bldg., St. Louis, Mo.

Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taipgi

PRANAS LEVERIS
Dailydė-stalioriius.

gi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane, po numeriu —

15 Millbury Street,
Tel. Park 8177, Worcesteryje.

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBA.

Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį budą, be kito pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas

M. PALTANAVIČIA
15 Millbury St. Worcester, Mass.

REIKALAVIMAI:

REIKALAUJAM senyvos moteries prižiurėt du vaiku. Taipgi turiu kambarį ant nuomos, tinkamą ženotiems, arba pavieniams vyrams. Kreipkitės į

AMERIKOS LIETUVIO RAŠTINĘ,
15 Millbury St. Worcestery.

REIKALAUJAM vyrų ir moterių dėl paplatinimo ir pardavimo naujų lietuviškų išrastų gyduolių, kurių pasaulis taip ilgai laukė. Gyduolės nuo vidurių, tonsilų, kepenų, ir inkstų, kuriuos be jokio peilio galima išgydyt. Duodam gerą nuošimtį pastoviems žmonėms. Kreipkitės tuojaus prisiųsdami ant užsakymo paštos ženklą.

Z. EINIKIS MOSTIS CO.,
City Hill St., Union City, Conn.
(40—44)

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

POMIRTINIAI SKYRIAI—$150, 300, 600, IR 1000.
PAŠALPINIAI SKYRIAI—$6.00, 9.00 IR 12.00 Į SAVAITĘ.

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Alliance of America,
307 WEST 30-th STREET, NEW YORK, N. Y.

NORI ŽINOT

Kas dedasi Lietuvoje, pačiam pasauly, ore ir ant vandenų; kaip gyvena artimieji ir tolymieji kaimynai, koks jų gyvenimas ir kulturinis plėtojimasis.

Skaityk "Trimitą"

Jame rasi visa trumpai, aiškiai ir visiems suprantama kalba aprašyta: apie naujausius išradimus, įvairiausius nuotikius įvairių tautų ir žymesniųjų žmonių įvairiose epochose, gražiausių paveikslų tiek iš lietuvių, tiek ir kitų tautų gyvenimo, eilių, straipsnių svarbiausiais dienos klausimais, daug gražių apysakų žymesniųjų lietuvių ir kitų tautų rašytojų, įdomiausių įvairenybių, juokų, poilsio valandai ir daug naudingų pasiskaitymų. "Trimitas" vienas turtingiausių ir pigiausių lietuvių laikraščių. Eina kas savaitė ketvirtadieniais, knygos formato 32—48 puslapių. Prenumeratos kaina š. m. antram pusmečiui: LIETUVOJ—6 litai, UŽSIENY—$1½. "Trimito" adresas:

"Trimitas," Kaunas, Laisvės Al. 26 Nr.

Lietuviams Užeiga!

Šiuomi pranešu gerbiamiems Lietuviams, kad po No. 275 Grafton St. aš užlaikau gražų fruit ir Ice Cream užeigą Meldžiu prie progos atsilankyt.

ANTANAS GAIDIS,
275 Grafton st. Worcestery.
(39—42)

APTIEKA
Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rušies. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų

Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per ekspresą.

A. BUDREVIČIUS
PROVIZORIUS,
122 Millbury St., Worcester, Mass.

Pirmas Lietuviškas Graborius

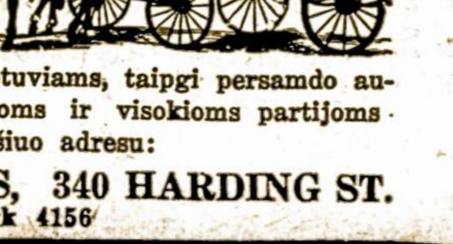

Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms
Kreipkitės šiuo adresu:

MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156

EKSTRA !!

Turiu pranešt, kad atidariau naują čeverykų krautuvę. Turiu naujausios, geriausios ir gražiausios mados, visokios rušies čeverykus, kaip vyriškų, moteriškų, mergaičių ir vaikučių. Tik ateikit patįs persitikrint, busit užganėdinti. Jums plačiai žinomas—

VINCAS ČESNA,
senas ledinis,
90 Millbury Street,
Su pagarba, V. Česna.

DR. TESSMER,
Dentistas
306 MAIN STREET,
Worcester, Mass.
(virš Iver Johnson krautuvės)
SUTEIKIA SAŽINIŠKĄ PATARNAVIMĄ LIETUVIAMS!
Tel. Park 3310.